

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ
W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ
im. JANA PAWŁA II
W ZBLUDOWICACH**

Opracowany przez zespół edukacji wczesnoszkolnej:

Francikiewicz Anna

Kasza Justyna

Kiełb Marta

Stramska Elżbieta

Tarczyńska Ewa

Wolańska Renata

Żurek Elżbieta

Postanowienia ogólne

1. Ocenianiu podlegają :
 - a) Osiągnięcia edukacyjne uczniów.
 - b) Zachowanie uczniów.

Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów

1. Metody sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- sprawdziany - krótkie trwają nie dłużej niż 15 minut i nie muszą być zapowiadane,
- sprawdziany - 30 – 45 minut i muszą być zapowiadane; w tygodniu mogą być tylko dwie takie prace,
- testy trwają 2-3 godziny i mogą być przeprowadzane w częściach w ciągu 2 dni; muszą być zapowiadane; w ciągu tygodnia może być jeden taki test,
- bieżąca obserwacja ucznia (praca w grupie),
- zeszyty ćwiczeń, zeszyty ucznia,
- aktywność,
- zadania domowe,
- prace samodzielne np. albumy, makiety, plansze informacyjne,
- wytwory pracy ucznia,
- ustne sprawdzanie wiadomości i umiejętności uczniów.

2. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

Formy, jakie stosuje się w edukacji uczniów klas I - III do sprawdzania wiadomości i umiejętności pracy uczniów to:

- ciche czytanie,
- głośne czytanie,
- przepisywanie,
- pisanie ze słuchu,
- pisanie z pamięci,
- wypowiedzi ustne,
- wypowiedzi pisemne,
- recytacja,
- prowadzenie zeszytu i ćwiczeń,
- samodzielne zdobywanie wiadomości, lektura,
- dostrzeganie zjawisk przyrodniczych,
- liczenie pamięciowe,
- wykonywanie i zapisywanie działań matematycznych,
- układanie zadań,
- przeprowadzanie pomiarów,
- stosowanie technik plastycznych i technicznych,
- dokładność i estetyka wykonania prac,
- wiedza o sztuce,
- śpiewanie,
- czytanie i zapisywanie nut,
- rozpoznawanie utworów muzycznych,
- wykonywanie ćwiczeń gimnastycznych,
- sprawność fizyczna,
- aktywność na lekcji,
- praca w zespole.

3. Organizacja procesu oceniania:

W klasach I-III ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna jest oceną opisową.

2. Na poziomie klas I-III w ocenianiu bieżącym uwzględnia się stosowanie ocen częściowych wyrażonych cyfrą.

Dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”.

3. Skala ocen cząstkowych:

- Ocena celująca – 6
- Ocena bardzo dobra – 5
- Ocena dobra – 4
- Ocena dostateczna – 3
- Ocena dopuszczająca – 2
- Ocena niedostateczna – 1

4. Oceny cząstkowe dotyczą następujących edukacji:

- edukacji polonistycznej,
- edukacji matematycznej,
- edukacji społecznej,
- edukacji przyrodniczej,
- edukacji plastycznej,
- edukacji technicznej,
- edukacji informatycznej,
- edukacji muzycznej,
- wychowania fizycznego,
- języka angielskiego,
- religii.

5. Oceny cząstkowe dotyczą wszystkich zajęć w edukacji wczesnoszkolnej oraz zachowania ucznia.

6. W klasach I-III oceny bieżące ustala się w stopniach według następującej skali:

6 – Uczeń celująco opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania. Samodzielnie inicjuje rozwiązania konkretnych problemów

w czasie zajęć, jak i w pracy pozalekcyjnej. Aktywnie bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, wykazuje postawę twórczą lub szczególne umiejętności.

5 – Uczeń bardzo dobrze opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi prawidłowo zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

4 – Uczeń dobrze opanował zdecydowaną większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, poprawnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Korzysta z poznanych w czasie zajęć źródeł informacji, potrafi zastosować zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach.

3 – Uczeń wystarczająco i zadowalająco opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, stara się rozwiązywać typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych informacji.

2 – Uczeń słabo opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać większości zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela.

1 – Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, nie jest w stanie samodzielnie i z pomocą nauczyciela rozwiązać zadań o niskim stopniu trudności.

7. Dopuszcza się **komentarz słowny lub pisemny** typu:

- Ocena wyrażona cyfrą 6
Znakomicie! Brawo! Osiągasz doskonałe wyniki. Posiadasz uzdolnienia i rozwijasz je. Należą Ci się gratulacje!
- Ocena wyrażona cyfrą 5
Bardzo dobrze pracujesz. Robisz w szybkim tempie duże postępy. Tak trzymaj!
- Ocena wyrażona cyfrą 4
Dobrze pracujesz jednak stać cię, by było lepiej. Włóż więcej wysiłku w podejmowane prace, co umożliwi ci osiągać lepsze wyniki
- Ocena wyrażona cyfrą 3

Pracujesz, ale osiągasz słabe wyniki. Aby to zmienić na lepsze konieczna jest pomoc nauczyciela i rodziców, oraz systematyczna praca, wymagająca dużo wysiłku z twojej strony.

– Ocena wyrażona cyfrą 2

Zbyt mało pracujesz i osiągasz bardzo słabe wyniki. Spotkało cię niepowodzenie. Włóż dużo wysiłku, bądź aktywniejszy, skorzystaj z pomocy nauczyciela i rodziców.

– Ocena wyrażona cyfrą 1

Jeśli postarasz się bardziej, na pewno uda ci się. Nie poddawaj się.

8. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, edukacji technicznej, edukacji plastycznej i edukacji muzycznej w szczególności bierze się pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

9. W klasach I - III przeprowadzane będą sprawdziany wiedzy zintegrowanej na standardowych arkuszach przygotowanych przez wydawnictwa po opracowaniu treści programowych. Ocena sprawdzianu - punktowa i procentowa ustalona jest zgodnie z kartoteką sprawdzianu.

Punktacja procentowa:

0% - 30% - niedostateczny

31%-50% - dopuszczający

51%-70% - dostateczny

71%-85% - dobry

86%-97% - bardzo dobry

98% -100% - celujący

10. Pod koniec pierwszego etapu edukacji dopuszcza się możliwość przeprowadzenia zewnętrznego testu kompetencji dla klas III.

11. Wyniki testu w formie pisemnej zostają przekazane rodzicom.

12. Pisanie z pamięci i ze słuchu oceniane są następująco:

I KATEGORIA BŁĘDÓW

rz- ż - 4 p

ó - u - 4 p

II KATEGORIA BŁĘDÓW

i - j - 2 p

ch - h - 2 p

- zamiana litery na inną - 2 p

- brak litery - 2 p

- mała litera zamiast dużej lub odwrotnie - 2 p

III KATEGORIA BŁĘDÓW

- brak ogonka przy literze np. a zamiast ą - 1 p

- brak kreski przy literze np. l zamiast ł - 1 p

- brak kropki nad literą np. i, j, ż - 1 p

- brak przecinka - 1 p

- brak kropki na końcu zdania - 1 p

- brak pytnika, wykrzyknika, cudzysłowu - 1 p

PUNKTACJA I OCENY

Ilość punktów	Ocena
0	6
-1, -2, -3, -4 -5	5+, 5, 5-
-6,-7, -8, -9, -10, -11, -12	4+, 4, 4-
-13, -14, -15, -16, -17, -18, -19	3+, 3, 3-
-20, -21, -22,, -29	2+, 2, 2-
-30 i więcej ujemnych punktów	1

13. Prace sprawdzające (dyktanda, sprawdziany, testy) będą oceniane wg obowiązującej skali ocen, wynik wpisany do dziennika w wydzielonym miejscu, wyniki omówione z uczniami, gromadzone w teczce ucznia i udostępniane rodzicom na zebraniu.

14. Wszystkie rodzaje ocen (wstępna, bieżąca i podsumowująca) otrzymywane przez ucznia odnotowywane są przez nauczyciela w dzienniku w odpowiedniej edukacji z zachowaniem słownego opisu.

15. Zadania dodatkowe nie są obowiązkowe, wykonują je dzieci chętne. Za wykonanie prac dodatkowych uczeń otrzymuje tylko ocenę pozytywną. Za brak lub źle wykonaną pracę dodatkową nie wystawia się oceny negatywnej.

16. W przypadku niezrozumienia określonego zagadnienia, partii materiału, uczeń powinien zgłosić to nauczycielowi.

Sposoby informowania uczniów i ich rodziców o indywidualnych osiągnięciach

1. Wymagania edukacyjne i wewnątrzszkolny zasady oceniania przedstawiane są uczniom na jednym z pierwszych zajęć w danym roku szkolnym.

2. Wymagania edukacyjne i wewnątrzszkolny zasady oceniania przedstawiane są rodzicom na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym, a fakt ten jest odnotowany w dzienniku zajęć.

3. Nauczyciel stosuje wszystkie dostępne sposoby oceniania wspomagającego, tj.: obserwuje ucznia i jego pracę, rozmawia z nim i motywuje do dalszych wysiłków. Uczeń powinien mieć pewność, że w toku uczenia się ma prawo do popełniania błędów, do rzetelnej informacji, z której jasno wynika, co zrobił dobrze, co źle, a co musi zmienić, aby było lepiej. Taka informacja wywołuje motywację do dalszego wysiłku w celu dokonywania korekty poprzez kolejne działania.

4. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń i rodzice otrzymują do wglądu, zawsze, gdy zajdzie taka potrzeba.

5. Informacje o postępach ucznia w nauce i pracy rodzice uzyskują podczas kontaktów indywidualnych z nauczycielem, podczas zebrań z rodzicami organizowanymi zgodnie z kalendarzem spotkań.

6. Prace ucznia (zeszyty dyktand, prace samodzielne, sprawdziany, prace plastyczne itp.) udostępniane są rodzicom na ich prośbę.

7. Ocenę śródroczną w formie opisowej otrzymuje rodzic po zakończeniu I semestru.

8. Ocenę roczną opisową otrzymuje rodzic w dniu zakończenia roku szkolnego na świadectwie szkolnym.

9. Po zakończeniu pierwszego etapu edukacyjnego uczeń może zostać nagrodzony:

- listem gratulacyjnym,
- dyplomem,
- nagrodą książkową.

Warunki poprawiania oceny z przedmiotów obowiązkowych i dodatkowych

1. W klasach I-III dopuszcza się poprawianie oceny bieżącej na prośbę ucznia lub rodziców (opiekunów prawnych) w formie dogodnej dla ucznia (pisemnej, ustnej lub łącznej).

2. W razie nieobecności, uczeń ma obowiązek nadrobić zaległości z poszczególnych przedmiotów w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Ocenianie zachowania uczniów

1. Roczna ocena zachowania w klasach I-III ma **charakter opisowy**.

2. Ocenę ustala nauczyciel - wychowawca uwzględniając :

- opinię innych nauczycieli ucznia,
- opinię nie dydaktycznych pracowników szkoły,
- opinię kolegów i koleżanek,
- samoocenę ucznia.

3. Przy formułowaniu oceny zachowania nauczyciel bierze pod uwagę postawę ucznia podczas zajęć szkolnych w klasie, jak i poza nią, a także zgłoszonych zachowań pozaszkolnych.

4. Ocena zachowania nie może mieć wpływu na :

- oceny z zajęć edukacyjnych,
- promocje do klasy programowo wyższej.

5. Wychowawca ustala ocenę zachowania ucznia na podstawie zdobytych lub straconych punktów i odpowiednio przeliczonych na obowiązującą skalę ocen.

6. Zasady przyznawania punktów:

1) Uczeń otrzymuje **punkty dodatnie** za:

- a) udział w konkursach 10 pkt.
- b) udział w konkursie szkolnym 10 pkt.
- c) miejsce w konkursie ogólnopolskim od I-V 50 pkt.
- d) za miejsce w pierwszej trójce konkursu szkolnego 20 pkt.
- e) funkcja w szkolnych organizacjach i SU 20 pkt.
- f) funkcja w klasie 10 pkt.
- g) udział w zawodach sportowych 10 pkt.
- h) udział w zawodach sportowych na szczeblu powiatowym lub wojewódzkim 30 pkt.
- i) udział w przygotowaniach do szkolnej imprezy 10 pkt.
- j) praca na rzecz szkoły 20 pkt.
- k) praca na rzecz klasy 10 pkt.
- l) pomoc kolegom w nauce 10 pkt.
- ł) udział w akcjach charytatywnych, wolontariat 20 pkt.
- m) frekwencja 100% 20 pkt.
- n) kultura osobista 20 pkt.
- o) umiejętność współpracy w zespole 10 pkt.
- p) aktywny udział w zajęciach dodatkowych (opinia nauczyciela prowadzącego) 1-10 pkt.
- r) do dyspozycji wychowawcy 1-30 pkt.

2) Uczeń otrzymuje **punkty ujemne** za:

- a) nagana dyrektora -100 pkt.
- b) nagana wychowawcy -50 pkt.
- c) nieutrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy -5 pkt.
- d) przeszkadzanie w prowadzeniu lekcji -3 pkt.
- e) niewykonywanie poleceń nauczyciela lub innego pracownika szkoły -5 pkt.
- f) korzystanie z telefonu, MP3, MP4 podczas zajęć -10 pkt.
- g) aroganckie zachowanie wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły -10-50 pkt.
- h) ubliżanie koledze, zaczepki słowne lub fizyczne -10-20 pkt.
- i) bójka -20 pkt.
- j) wulgarne słownictwo -10 pkt.
- k) złe zachowanie w czytelnicy, stołówce, szatni, autobusie, na korytarzu szkolnym, podczas wycieczek -10 pkt.
- l) niszczenie sprzętu szkolnego albo rzeczy innych osób -20 pkt.
- m) zaśmianie otoczenia -5 pkt.
- n) niewłaściwe zachowanie wobec kolegów, koleżanek -10 pkt.
- o) niewykonanie zobowiązania -5-10 pkt.
- p) wyłudzenie pieniędzy -50 pkt.
- r) brak szacunku do starszych osób -10 pkt.
- s) skarga innego nauczyciela dotycząca zachowania -10 pkt.
- t) niewłaściwe zachowanie podczas przerw -5 pkt.
- u) mocny, widoczny makijaż, niestosowny ubiór, biżuteria zagrażająca bezpieczeństwu -20 pkt.
- v) opuszczanie terenu szkoły w czasie przerw i lekcji -20 pkt.
- w) brak stroju galowego -10 pkt.
- x) brak stroju sportowego -10 pkt.
- y) brak obuwia zmiennego -10 pkt.
- z) przynoszenie przedmiotów niebezpiecznych -40 pkt.
- ż) kradzież -50 pkt.

7. Za punkt wyjścia przyjęto 150 punktów, które otrzymuje uczeń na początku każdego semestru i jest to równoważne ocenie dobrej z zachowania.

8. Dodatkowe uwarunkowania:

- 1) ocenę wzorową może mieć uczeń, który nie przekroczy 20 punktów ujemnych,
- 2) ocenę bardzo dobrą może mieć uczeń, który nie przekroczy 50 punktów ujemnych,
- 3) ocenę dobrą może mieć uczeń, który nie przekroczy 70 punktów ujemnych.

9. Ocena śródroczna/roczna w odniesieniu do liczby zdobytych punktów:

Ocena wzorowa powyżej 300 punktów

Ocena bardzo dobra 201 - 300 punktów

Ocena dobra 150 - 200 punktów

Ocena poprawna 100 - 149 punktów

Ocena nieodpowiednia 99 – 0 punktów

Ocena naganna 0 i mniej punktów (punkty ujemne)

10. Ocenianie bieżące polega na wpisywaniu uczniowi punktów ujemnych lub dodatnich do dziennika elektronicznego na podstawie spostrzeżeń dotyczących jego funkcjonowania w szkole.

11. Rodzice mogą na bieżąco uzyskiwać informacje o liczbie punktów z zachowania swojego dziecka.

12. Uczeń ma możliwość odrobienia punktów ujemnych, aby podnieść swoją ocenę zachowania o jeden stopień. Ilość punktów i sposób odrobienia ustala wychowawca klasy.

13. Zasady przeliczania punktów na oceny z zachowania:

1) ocenę **(6) wzorową** otrzymuje uczeń, który uzyskał minimum 300 punktów, spełnia wymagania oceny bardzo dobrej a ponadto: pracuje na rzecz swojego środowiska, służy innym swoją wiedzą i umiejętnościami, jest uczynny, może być wzorem do naśladowania; czynnie uczestniczył w przedsięwzięciach szkolnych; wykazał się dużą samodzielnością i innowacyjnością oraz umiejętnością dokonania krytycznej samooceny i wyciągnięcia wniosków

2) ocenę **(5) bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który uzyskał minimum 201 pkt, spełnia wymagania oceny dobrej, a ponadto: jest aktywnym członkiem społeczności szkolnej; odznacza się kulturą osobistą, a jego postawa wskazuje na pracę nad własną osobowością; pełnił aktywną rolę podczas realizacji przedsięwzięć szkolnych

3) ocenę **(4) dobrą** otrzymuje uczeń, który posiada minimum 150 punktów dodatnich, sumiennie wypełnia obowiązki szkolne; jest kulturalny, słowny, zdyscyplinowany; prawidłowo wypełniał swoje zadania, reagując pozytywnie na uwagi zespołu i opiekuna; współpracował w zespole, wypełniając stawiane przed sobą i zespołem zadania

4) ocenę **(3) poprawną** otrzymuje uczeń, który posiada minimum 100 punktów, nie zawsze wywiązuje się z obowiązków ucznia, nie wykazuje chęci współpracy z wychowawcą, zdarzają się uchybienia w zachowaniu w stosunku do nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów

5) ocenę **(2) nieodpowiednią** otrzymuje uczeń, który narusza obowiązujące w szkole regulaminy, zachowuje się niegrzecznie w stosunku do osób starszych i kolegów, używa przemocy, nie reaguje na upomnienia nauczycieli i innych pracowników szkoły; nie wywiązywał się w terminie ze swoich obowiązków lub odmawiał współpracy

6) ocenę **(1) naganną** otrzymuje uczeń, który poważnie narusza obowiązujące w szkole regulaminy; nie wykazuje poprawy mimo zabiegów wychowawczych podejmowanych przez szkołę; stanowi zagrożenie życia i zdrowia swojego i innych; stosuje szantaż; dopuszcza się świadomej dewastacji mienia lub w inny sposób łamie prawo; nie wywiązywał się ze swoich obowiązków mimo wielu próśb i zachęty nauczyciela, a jego postawa była lekceważąca zarówno w stosunku do kolegów, jak i wychowawcy.

Kryteria oceniania uczniów w edukacji wczesnoszkolnej

Klasa I

Symbole cyfrowe	Edukacja polonistyczna
Celujący (cel) 6	Czytanie: czyta płynnie zdaniem teksty bez przygotowania, zachowuje odpowiednie tempo, czyta cicho ze zrozumieniem, odpowiada prawidłowo na wszystkie zadane pytania, wyróżnia bohaterów utworu literackiego, ustala kolejność wydarzeń, potrafi określić przeżycia postaci w utworze literackim, czyta książki i korzysta z księgozbioru bibliotecznego. Pisanie: pisze bezbłędnie z pamięci i ze słuchu zachowując prawidłowy kształt liter i ich połączeń, bezbłędnie przepisuje tekst drukowany, układa i zapisuje teksty na podany lub dowolny temat. Mówienie: samodzielnie tworzy wielozdaniowe wypowiedzi na dowolny temat, zawsze uczestniczy w dyskusji, ma bogaty zasób słownictwa, tworzy językowych, planuje i angażuje się w tworzoną formę teatralną, tworzy przedstawienia za pomocą różnych technik: kukiełki, teatr cieni i inne.

<p>Bardzo dobry (bdb) 5</p>	<p>Czytanie: czyta płynnie zdaniami tekst przygotowany, zachowuje odpowiednie tempo, odpowiada prawidłowo na wszystkie zadane pytania, wyróżnia bohaterów utworu literackiego, ustala kolejność wydarzeń, interesuje się książkami i chętnie je czyta. Pisanie: pisze z pamięci proste, krótkie zdania, dba o estetykę i poprawność graficzną pisma, zachowuje prawidłowy kształt liter i ich połączeń, bezbłędnie przepisuje tekst drukowany. Mówienie: buduje wielozdaniowe wypowiedzi na zadany temat, często uczestniczy w dyskusji, ma bogaty zasób słownictwa, tworzy wypowiedzi spójne, zrozumiałe i poprawne gramatycznie, nie popełnia błędów językowych, angażuje się w tworzoną formę teatralną.</p>
<p>Dobry(db) 4</p>	<p>Czytanie: czyta wyrazami, głośno ze zrozumieniem, odpowiada na zadane pytania, interesuje się książkami i ich czytaniem. Pisanie: pisze z nielicznymi błędami z pamięci, stara się zachować prawidłowy kształt liter, raczej bezbłędnie przepisuje tekst drukowany (nieliczne błędy to brak elementów liter np. kropki, kreski, haczyki) Mówienie: buduje logiczne kilkuzdaniowe wypowiedzi, posiada duży zasób słownictwa, stara się zachować poprawność językową, stara się angażować w tworzoną formę teatralną</p>
<p>Dostateczny (dst) 3</p>	<p>Czytanie: czyta sylabami, wyrazami, głośno ze zrozumieniem, odpowiada na większość pytań, na miarę swoich możliwości czyta wskazane lektury. Pisanie: pisze z pamięci popełniając błędy (literowe i ortograficzne), przepisując tekst drukowany stara się zachować prawidłowy kształt liter popełniając drobne błędy. Mówienie: wypowiada się w formie zdań pojedynczych i wyrazami, posiada mały zasób słownictwa, stara się zachować poprawność językową, poproszony przez nauczyciela włącza się w tworzoną formę teatralną.</p>
<p>Dopuszczający (dop) 2</p>	<p>Czytanie: głoskuje, dokonuje analizy i syntezy słuchowej, czyta głośno, nie odpowiada prawidłowo na pytania, interesuje się książkami. Pisanie: przepisuje tekst odwzorowując litera po literze, pisząc z pamięci popełnia wiele błędów (np. opuszcza lub dodaje litery, myli litery o podobnym kształcie, robi błędy ortograficzne), nie zachowuje kształtu liter i połączeń literowych, myli wielkie litery z małymi. Mówienie: wypowiada się wyrazami, ma ubogi zasób słów, popełnia błędy językowe</p>
<p>Niedostateczny (ndst) 1</p>	<p>Czytanie: popełnia błędy w głoskowaniu wyrazów, ma trudności w dokonywaniu analizy i syntezy słuchowej i słuchowo-wzrokowej wyrazów, nie czyta, nie odpowiada na zadawane pytania. Pisanie: przepisuje tekst odwzorowując litera po literze, popełnia przy tym liczne błędy, nie potrafi pisać z pamięci, nie zachowuje liniatury, kształtu liter i połączeń literowych, myli wielkie litery z małymi. Mówienie: wypowiada się najczęściej w formie przeczącej lub twierdzącej, wyrazami jednosylabowymi, posiada bardzo ubogie słownictwo, mówi niechętnie popełniając liczne błędy językowe.</p>
Symbole cyfrowe Edukacja matematyczna	
<p>Celujący (cel) 6</p>	<p>Działania w zakresie dodawania i odejmowania: rozumie i wykonuje samodzielnie dodawanie i odejmowanie w zakresie 20, rozwiązuje równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka. Liczy do 100 w przód i w tył. Bezbłędnie i sprawnie wykonuje mnożenie w zakresie 20. Sprawnie mnoży liczby przez 10. Zadania tekstowe: samodzielnie rozwiązuje zadania i układa treści zadań</p>

	<p>do sytuacji życiowej, rysunku, schematu graficznego i działania arytmetycznego.</p> <p>Umiejętności praktyczne: zawsze prawidłowo i samodzielnie dokonuje pomiarów długości, masy, obliczeń pieniężnych, zna pojęcie długu i konieczności spłacenia go, określa czas za pomocą zegara i kalendarza.</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Działania w zakresie dodawania i odejmowania: rozumie i wykonuje samodzielnie dodawanie i odejmowanie w zakresie 20, rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka. Liczy dziesiątkami w zakresie 100 w przód i w tył. Mnoży liczby przez 10.</p> <p>Zadania tekstowe: samodzielnie i bezbłędnie rozwiązuje zadania jednodziałaniowe, zapisuje rozwiązanie zadania przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji.</p> <p>Umiejętności praktyczne: prawidłowo i samodzielnie dokonuje pomiarów długości i masy, obliczeń pieniężnych, zna pojęcie długu i konieczności spłacenia go, określa czas z pomocą zegara i kalendarza nazywa dni tygodnia i nazwy miesięcy, starannie kontynuuje rozpoczęty wzór, (np. szlaczek), dostrzega symetrię.</p>
Dobry (db) 4	<p>Działania w zakresie dodawania i odejmowania: rozumie i wykonuje dodawanie i odejmowanie w zakresie 20 popełniając drobne błędy, rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę). Radzi sobie z mnożeniem liczb w zakresie 20.</p> <p>Zadania tekstowe: korzysta ze wskazówek nauczyciela i bezbłędnie rozwiązuje zadania jednodziałaniowe, poprawnie rozwiązuje zadanie przedstawione słownie w konkretnej sytuacji.</p> <p>Umiejętności praktyczne: wykonuje samodzielnie i prawidłowo proste pomiary długości i masy, proste obliczenia pieniężne, zna pojęcie długu i konieczności spłacenia go, prawidłowo posługuje się nazwami dni tygodnia i nazwami miesięcy, dostrzega symetrię, kontynuuje rozpoczęty wzór.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Działania w zakresie dodawania i odejmowania: rozumie i wykonuje działania popełniając liczne błędy, z pomocą nauczyciela rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe w postaci okienka. Podczas mnożenia w zakresie 20 popełnia liczne błędy.</p> <p>Zadania tekstowe: robi błędy podczas wykonywania zadań jednodziałaniowych, popełnia błędy rozwiązując zadania przedstawione słownie w konkretnej sytuacji</p> <p>Umiejętności praktyczne: w miarę poprawnie dokonuje prostych pomiarów długości i masy, zna pojęcie długu i spłacenia go, zna nazwy dni tygodnia, w miarę poprawnie używa nazw miesięcy, z pomocą nauczyciela dostrzega symetrię, stara się kontynuować rozpoczęty wzór.</p>
Dopuszczający (dop.) 2	<p>Działania w zakresie dodawania i odejmowania: wykonuje dodawanie i odejmowanie często popełniając błędy, liczy na konkretach, myli poszczególne działania, ma trudności z rozwiązywaniem prostych równań jednodziałaniowych w postaci okienka.</p> <p>Zadania tekstowe: nie rozumie treści zadania przedstawionego słownie, z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadanie jednodziałaniowe oraz schematy graficzne.</p> <p>Umiejętności praktyczne: z pomocą nauczyciela wykonuje proste pomiary długości, masy oraz obliczeń pieniężnych, słabo zna nazwy dni tygodnia i nazwy miesięcy, nie dostrzega symetrii, ma problemy z kontynuacją rozpoczętego wzoru.</p>

Niedostateczny (ndst) 1	Działania w zakresie dodawania i odejmowania: licząc na konkretach popełnia liczne błędy, nie kojarzy znaku matematycznego z konkretnym działaniem, nie potrafi rozwiązać prostego równania jednodziałaniowego z niewiadomą w postaci okienka. Zadania tekstowe: nie potrafi rozwiązać zadania nawet z pomocą nauczyciela. Umiejętności praktyczne: nie wykonuje pomiarów długości i masy, obliczeń pieniężnych, nie zna dni tygodnia i nazw miesięcy, nie dostrzega symetrii, nie potrafi kontynuować rozpoczętego wzoru.
Symbole cyfrowe	Edukacja społeczno - przyrodnicza
Celujący (cel) 6	Posiada rozległą wiedzę o otaczającym środowisku przyrodniczym i społecznym, zna symbole narodowe i symbole Unii Europejskiej, zawsze szanuje otaczające środowisko przyrodnicze, okazuje szacunek innym ludziom, jest tolerancyjny, chętnie pomaga innym, zawsze współpracuje z innymi, zachowuje się dojrzałe, zawsze dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób, potrafi rozróżnić zagrożenia i przeciwdziałać im. Zawsze stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności dotyczące zachowania się w ruchu drogowym.
Bardzo dobry (bdb) 5	Rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki roślin i zwierząt, potrafi zaobserwować zachodzące zmiany w przyrodzie, potrafi wymienić pory roku, zna formy ochrony środowiska naturalnego, szanuje przyrodę, zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka i zagrożenia ze strony zwierząt oraz zjawisk przyrodniczych, zna swój adres zamieszkania, zna symbole narodowe, rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej, wie na czym polega praca w poznanych zawodach, zawsze używa form grzecznościowych wobec innych osób, zgodnie współpracuje z innymi, zachowuje się dojrzałe. Stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności dotyczące zachowania się w ruchu drogowym.
Dobry (db) 4	Posiada ogólną wiedzę o otaczającym środowisku społecznym i przyrodniczym, zna podstawowe formy ochrony środowiska przyrodniczego, rozpoznaje i nazywa niektóre gatunki roślin i zwierząt, potrafi zaobserwować zachodzące zmiany w przyrodzie, potrafi wymienić pory roku, potrafi odróżnić zagrożenia dla środowiska, zna swój adres zamieszkania, wie na czym polega praca w poznanych zawodach, dobrze współpracuje z innymi, używa form grzecznościowych, zna symbole narodowe i rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej. Na ogół stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności dotyczące zachowania się w ruchu drogowym.
Dostateczny (dst) 3	Posiada podstawową wiedzę o otaczającym środowisku społecznym i przyrodniczym, zna niektóre formy ochrony środowiska przyrodniczego, orientuje się czym zajmują się ludzie w najbliższej okolicy. Zna symbole narodowe (flaga, hymn, godło). Potrafi wymienić nazwy poznanych warzyw i kwiatów, zna pory roku, zazwyczaj okazuje szacunek innym ludziom. Stara się współpracować z innymi. Posiada podstawowe wiadomości dotyczące zachowania się w ruchu drogowym.
Dopuszczający (dop) 2	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje poznane gatunki roślin, słabo orientuje się w otaczającym środowisku społeczno - przyrodniczym, częściowo zna swojego adres zamieszkania, myli pory roku, myli symbole narodowe, rzadko okazuje szacunek innym osobom, nie zawsze potrafi współpracować z innymi. Z trudem bezpiecznie porusza się w ruchu drogowym.
Niedostateczny (ndst) 1	Bardzo słabo orientuje się w otaczającym środowisku społeczno-przyrodniczym, nie zna swojego adresu zamieszkania, nie zna pór roku,

	najczęściej nie okazuje szacunku innym osobom, nie zna symboli narodowych, nie potrafi współpracować w grupie. Nie stosuje zasad bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym.
Symbole cyfrowe	Edukacja plastyczno - techniczna
Celujący (cel) 6	Wykazuje uzdolnienia manualne, bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, zaskakuje nowatorskim rozwiązywaniem zagadnień, prace plastyczne cechuje staranność, estetyka, potrafi pracować różnymi technikami. Korzysta z medialnych środków przekazu. Interesuje się i rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki i wypowiada się na ich temat. Rozpoznaje niektóre urządzenia techniczne, potrafi je obsługiwać. Majsterkuje, buduje z różnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu.
Bardzo dobry (bdb) 5	Wykazuje pomysłowość w procesie tworzenia. Wyraża własne myśli i uczucia w różnorodnych formach plastycznych. Prace plastyczne cechuje staranność, estetyka, potrafi zastosować różne techniki plastyczne i techniczne, bierze udział w konkursach ogólnoszkolnych. Rozpoznaje niektóre dziedziny sztuki: rzeźby, architektury, malarstwa, grafiki i wypowiada się na ich temat. Rozpoznaje niektóre urządzenia techniczne, potrafi je obsługiwać i szanować. Majsterkuje, buduje z różnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu.
Dobry (db) 4	Podjmuje zadania plastyczne i techniczne. Wyraża własne myśli i uczucia w różnorodnych formach plastycznych. Korzysta z bogatej bazy kolorów. Potrafi pracować różnymi technikami plastycznymi i technicznymi. Potrafi rozpoznać wybrane dziedziny sztuki: architektury, malarstwa, rzeźby, grafiki i wypowiada się na ich temat. Rozpoznaje niektóre urządzenia techniczne, potrafi je obsługiwać i szanować. Majsterkuje i buduje z różnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu.
Dostateczny (dst) 3	Podjmuje zadania techniczne i plastyczne, ale często ich nie kończy. Dostrzega linie proste i owalne w przedmiotach, kreśli je po śladzie, uzupełnia tłem kontury przedmiotów, używa małej ilości kolorów, potrafi zorganizować swój warsztat pracy. Rozpoznaje niektóre urządzenia techniczne, w miarę możliwości obsługuje je, rozpoznaje niektóre dziedziny sztuki
Dopuszczający (dop) 2	Niechętnie podejmuje zadania plastyczno-techniczne, prace wykonuje schematycznie, używa małej ilości kolorów, nie doprowadza pracy do końca, praca jest niestaranna, nie potrafi sobie zorganizować warsztatu pracy. Z pomocą nauczyciela rozpoznaje nieliczne dziedziny sztuki.
Niedostateczny (ndst) 1	Niechętnie podejmuje zadania plastyczne i techniczne, nie doprowadza pracy do końca, praca jest niestaranna, nie potrafi z pomocą nauczyciela zorganizować sobie warsztatu pracy. Każda technika plastyczna lub techniczna stwarza dla ucznia problem nie do pokonania. Nie rozpoznaje dziedzin sztuki: architektury, malarstwa, rzeźby, grafiki.
Symbole cyfrowe	Edukacja muzyczna
Celujący (cel.) 6	Posiada dużą wiedzę muzyczną, ma wybitne umiejętności muzyczne, chętnie uczestniczy w przedstawieniach muzycznych klasy, szkoły, gra na instrumentach, potrafi śpiewać i muzykować. Świadomie i aktywnie słucha muzyki wyraża swoje uczucia werbalnie i niewerbalnie, bierze udział w koncertach, potrafi zatańczyć do rytmu.
Bardzo dobry (bdb) 5	Opanowuje treść i melodię piosenki, dostrzega zmiany dynamiczne w muzyce i reaguje zgodnie z umową, poprawnie odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych, prawidłowo wyraża nastrój muzyki

	poprzez ruch, świadomie i aktywnie słucha muzyki, wyraża swoje uczucia werbalnie i niewerbalnie, uczestniczy w koncertach muzycznych, zawsze kulturalnie zachowuje się na koncercie i podczas słuchania hymnu państwowego i szkolnego
Dobry (db) 4	Zna tekst i melodię piosenek po długotrwałym powtarzaniu, dostrzega zmiany dynamiczne w muzyce, poprawnie odtwarza krótkie rytmy, wyraża nastrój muzyki poprzez ruch, świadomie i aktywnie słucha muzyki, wyraża swoje uczucia werbalnie i niewerbalnie, kulturalnie zachowuje się na koncercie i podczas słuchania hymnu państwowego i szkolnego.
Dostateczny (dst) 3	Zna teksty piosenek i melodie po długotrwałym powtarzaniu, z pomocą nauczyciela dostrzega zmiany dynamiczne w muzyce i odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych, stara się wyrażać nastrój muzyki poprzez ruch, stara się aktywnie słuchać muzyki, wyraża swoje uczucia werbalnie i niewerbalnie, nie zawsze kulturalnie zachowuje się na koncercie i podczas słuchania hymnu państwowego i szkolnego.
Dopuszczający (dop) 2	Ma trudności z opanowaniem treści i melodii piosenki w czasie do tego przewidywanym, nawet z pomocą nauczyciela ma duże problemy z odtworzeniem prostego rytmu, ma duże trudności z wyrażeniem nastroju muzyki poprzez ruch jak i w świadomym i aktywnym słuchaniu muzyki, rzadko zachowuje się kulturalnie na koncertach i podczas słuchania hymnu.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie opanowuje treści i melodii piosenki w czasie do tego przewidywanym, nie potrafi wyrazić nastroju muzyki poprzez ruch, nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi odtworzyć prostego rytmu, niechętnie słucha muzyki, nie potrafi kulturalnie zachowywać się podczas koncertu i podczas słuchania hymnu.
Symbole cyfrowe	Wychowanie fizyczne
Celujący (cel) 6	Precyzyjnie i celowo wykorzystuje swoją sprawność ruchową. Bierze udział w zawodach szkolnych i pozaszkolnych, wykonuje ćwiczenia poza programowe, wykazuje sportową postawę wzajemnej pomocy i zdrowej rywalizacji, rozpoznaje potrzeby uczniów niepełnosprawnych i chętnie pomaga, cieszy się z sukcesów sportowych innych, dba o higienę osobistą, zna i stosuje podstawowe działania profilaktyczne.
Bardzo dobry (bdb) 5	Precyzyjnie i celowo wykorzystuje swoją sprawność ruchową. Bierze udział w zawodach wewnątrzszkolnych, wykonuje ćwiczenia programowe, wykazuje sportową postawę wzajemnej pomocy, zdrowej rywalizacji, cieszy się z sukcesów sportowych innych, rozpoznaje potrzeby uczniów niepełnosprawnych i pomaga im. Zawsze jest przygotowany do zajęć sportowych. Dbą o higienę osobistą, zna jakie są podstawowe działania profilaktyczne.
Dobry(db) 4	Potrafi wykonać podstawowe ćwiczenia fizyczne, stosuje zdobyte umiejętności i wiadomości w zabawach i grach sportowych, dobrze współdziała w grupie, służy pomocą innym i dostrzega potrzeby uczniów niepełnosprawnych. Najczęściej jest przygotowany do zajęć sportowych. Przestrzega zasad higieny osobistej i orientuje się w podstawowych działaniach profilaktycznych.
Dostateczny (dst) 3	Odróżnia prawidłową postawę stojącą i siedzącą od nieprawidłowej, nie zawsze precyzyjnie wykonuje ćwiczenia i jest przygotowany do zajęć, nie zawsze chętnie współdziała w grupie, czasami dostrzega potrzeby uczniów niepełnosprawnych i pomaga im. Stara się dbać o higienę osobistą.

Dopuszczający (dop) 2	Ma trudności z wykonywaniem poszczególnych ćwiczeń, niechętnie współdziała w grupie podczas ćwiczeń, gier itp. Rzadko dostrzega potrzeby uczniów niepełnosprawnych. Często jest nieprzygotowany do zajęć sportowych. Ma problemy z przestrzeganiem zasad higieny osobistej.
Niedostateczny (ndst) 1	Ma trudności z wykonywaniem ćwiczeń programowych, nie chce podejmować aktywności fizycznej, niechętnie współdziała w grupie, zagraża bezpieczeństwu współwiczących. Nie dostrzega potrzeb uczniów niepełnosprawnych. Nie przestrzega zasad higieny osobistej.
<p>UWAGA: Ocenianie podanych umiejętności dotyczy dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ocenia się stosownie do ich możliwości.</p>	
Symbole cyfrowe	Edukacja informatyczna
Celujący (cel) 6	Umie obsługiwać komputer, nazywa elementy zestawu komputerowego, posługuje się wybranymi grami i programami edukacyjnymi, bezpiecznie korzysta z komputera i stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera. Potrafi zapisać polecenie do zadania z programowaniem za pomocą określeń „w prawo”, „w lewo”, „w górę”, „w dół”.
Bardzo dobry (bdb) 5	Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: korzysta z klawiatury, myszy, uruchamia programy, wie jak trzeba korzystać z komputera żeby nie narażać własnego zdrowia, stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera. Posługuje się programem komputerowym służącym do programowania i zapisuje polecenia służące do poruszania się „w prawo”, „w lewo”, „w górę”, „w dół”.
Dobry (db) 4	Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie, korzysta z myszy i klawiatury, ze wskazówkami nauczyciela uruchamia programy, wie jak trzeba korzystać z komputera, by nie narażać swojego zdrowia. Wykorzystuje orientację przestrzenną służącą do wykonania poleceń „w prawo”, „w lewo”, „w górę”, „w dół”.
Dostateczny (dst) 3	Ma orientację przestrzenną w zakresie własnej osoby i z pomocą nauczyciela wydaje polecenia „w prawo”, „w lewo”, „w górę”, „w dół”. Z pomocą nauczyciela posługuje się komputerem w podstawowym zakresie, korzysta z myszy i klawiatury, wie jak trzeba korzystać z komputera by nie narażać swojego zdrowia
Dopuszczający (dop) 2	Słabo opanował wiedzę i umiejętności . w sytuacjach trudniejszych nie radzi sobie bez pomocy. Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: korzysta z pomocą nauczyciela z myszki i klawiatury. Ma problemy z wykonywaniem ćwiczenia zgodnie z treścią. Często jest nieprzygotowany do zajęć.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie opanował nawet podstawowych technik związanych z obsługą komputera i oprogramowania. Nie wykonuje ćwiczeń. Jest nieprzygotowany do zajęć. Nie wie, jak korzystać z komputera, aby nie narażać zdrowia.

Kryteria oceniania uczniów w edukacji wczesnoszkolnej

Klasa II

Symbole cyfrowe	Edukacja polonistyczna
Celujący (cel) 6	<p>Czytanie: Czyta płynnie z odpowiednią intonacją, ekspresją każdy tekst, czyta cicho ze zrozumieniem i odpowiada na wszystkie pytania.</p> <p>Pisanie: Pisze bezbłędnie z pamięci i ze słuchu z zachowaniem</p>

	<p>prawidłowego kształtu liter i ich połączeń, zna zasady ortograficzne.</p> <p>Mówienie: Stosuje logiczne wypowiedzi wielozdaniowe, poprawne pod względem językowym, posługuje się bogatym słownictwem (stosuje np. związki frazeologiczne), potrafi samodzielnie dokonać selekcji treści, potrafi rozpoznać rzeczownik, czasownik, przymiotnik.</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Czytanie: Czyta płynnie i wyraziście pełnymi zdaniami, czyta płynnie z podziałem na role, umie czytać cicho ze zrozumieniem i odpowiadać napytania związane z tekstem, wyodrębnia w utworze kolejne wydarzenia, dostrzega związki między nimi.</p> <p>Pisanie: Umie pisać z pamięci i ze słuchu w zakresie opracowanego słownictwa, zna i stosuje zasady ortograficzne, potrafi napisać swobodny tekst na określony temat, płynnie, czytelnie i estetycznie pisze wyrazy i zdania.</p> <p>Mówienie: Rozumie sens wypowiedzi, potrafi poprawnie, w rozwiniętej formie wypowiadać się n/t przeżyć i własnych doświadczeń, posiada bogaty zasób słów. Rozpoznaje podstawowe części mowy.</p>
Dobry (db) 4	<p>Czytanie: Czyta zdaniami, popełnia nieliczne błędy, po samodzielnym przeczytaniu tekstu odpowiada na proste pytania.</p> <p>Pisanie: Poprawnie zapisuje wyrazy i zdania, rzadko popełnia błędy w pisaniu ze słuchu, zna i zazwyczaj stosuje zasady ortograficzne.</p> <p>Mówienie: Potrafi ułożyć poprawnie pod względem językowym zdanie pojedyncze rozwinięte, wypowiada się zdaniami pojedynczymi, rozwiniętymi poprawnymi pod względem językowym i logicznym, z pomocą dokonuje selekcji treści.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Czytanie: Czyta wyrazami, popełnia błędy, po samodzielnym przeczytaniu tekstu odpowiada na proste pytania czasami z pomocą nauczyciela.</p> <p>Pisanie: Poprawnie zapisuje wyrazy, popełnia nieliczne błędy, zna zasady ortograficzne, ale nie zawsze potrafi je zastosować podczas samodzielnego pisania.</p> <p>Mówienie: Popełnia nieliczne błędy przy układaniu zdań pojedynczych rozwiniętych, wypowiada się zdaniami pojedynczymi rozwiniętymi poprawnymi pod względem językowym.</p>
Dopuszczający (dop) 2	<p>Czytanie: Czyta sylabami, głoskami, popełnia liczne błędy, czytając samodzielnie tekst nie potrafi prawidłowo odpowiedzieć na pytania.</p> <p>Pisanie: Pisząc z pamięci popełnia liczne błędy, odwzorowuje po literze, popełnia błędy przy pisaniu ze słuchu, rzadko stosuje zasady ortograficzne.</p> <p>Mówienie: Nie potrafi samodzielnie ułożyć poprawnego pod względem językowym zdania pojedynczego rozwiniętego, wypowiada się zdaniami prostymi, wykazuje ubogi zasób słownictwa.</p>
Niedostateczny (ndst) 1	<p>Czytanie: Ma trudności w przeczytaniu prostych dwusylabowych wyrazów, zniekształca je lub w ogóle nie czyta, nie potrafi samodzielnie przeczytać tekstu.</p> <p>Pisanie: W pisaniu z pamięci i ze słuchu popełnia bardzo liczne błędy, opuszcza litery i wyrazy, nie stosuje zasad ortograficznych.</p> <p>Mówienie: Ma kłopoty z wypowiedzianiem się, na pytania odpowiada jednym wyrazem lub w ogóle, nie potrafi samodzielnie ułożyć poprawnego językowo zdania.</p>
Symbole cyfrowe	Edukacja matematyczna
Celujący (cel) 6	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Samodzielnie i biegłe dodaje i odejmuje w zakresie 100, samodzielnie i biegłe mnoży i dzieli w zakresie 100, zna i stosuje kolejność wykonywania działań.</p>

	<p>Zadania tekstowe. Samodzielnie rozwiązuje dowolną metodą złożone zadania dwudziałaniowe i bez trudu układa treść do zadania.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Prawidłowo i samodzielnie dokonuje pomiarów długości i masy oraz zapisuje wyniki za pomocą skrótów poznanych jednostek, porównuje jednostki i dokonuje prawidłowo ich zamiany, zawsze prawidłowo i samodzielnie dokonuje prostych obliczeń pieniężnych w różnych jednostkach, zawsze prawidłowo i samodzielnie wykonuje obliczenia kalendarzowe, pisze i odczytuje daty (za pomocą cyfr rzymskich i arabskich).</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Rozumie i sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie 100, rozumie i sprawnie mnoży i dzieli w zakresie 100 (biegle w zakresie 30), stosuje przemienność i łączność dodawania i mnożenia.</p> <p>Zadania tekstowe. Samodzielnie i bezbłędnie rozwiązuje proste i złożone zadania z treścią, umie układać treść zadań do sytuacji życiowej, rysunku, działania arytmetycznego. Umiejętności praktyczne. Umie praktycznie zastosować poznane wiadomości dotyczące jednostek miary, wagi, czasu, pieniędzy.</p>
Dobry (db) 4	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Samodzielnie dodaje i odejmuje i odejmuje liczby w zakresie 100, rozumie mnożenie i dzielenie, samodzielnie i poprawnie wykonuje działania w zakresie 30 z pojedynczymi błędami. Zadania tekstowe. Potrafi ułożyć treść zadania do sytuacji życiowej schematu graficznego i działania arytmetycznego. Rozwiązuje proste zadania z treścią. Umiejętności praktyczne. Umie praktycznie zastosować większość poznanych wiadomości dotyczących jednostek miary, wagi, czasu i pieniędzy. Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Czasami popełnia błędy przy dodawaniu i odejmowaniu w zakresie 100, mnoży i dzieli w zakresie 30 popełniając nieliczne błędy.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Zadania tekstowe. Rozwiązuje proste zadania jednodziałaniowe i z pomocą układa treść do sytuacji życiowej, rysunku, schematu graficznego i działania arytmetycznego. Umiejętności praktyczne. Popełnia nieliczne błędy przy dokonywaniu pomiarów długości, masy, czasu, myli się w obliczeniach pieniężnych. Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Dodaje i odejmuje w zakresie 100 popełniając błędy lub działając na konkretach, mnoży i dzieli w zakresie 30 popełniając błędy lub działając na konkretach.</p>
Dopuszczający (dop) 2	<p>Zadania tekstowe. Z pomocą rozwiązuje proste zadania jednodziałaniowe i układa treść do sytuacji życiowej, rysunku, schematu graficznego i działania arytmetycznego. Umiejętności praktyczne. Z pomocą dokonuje prostych pomiarów długości, masy, czasu i obliczeń pieniężnych. Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia.</p>
Niedostateczny (ndst) 1	<p>Popełnia bardzo liczne błędy przy dodawaniu i odejmowaniu w zakresie 100, nie potrafi opanować mnożenia i dzielenia w zakresie 30. Zadania tekstowe. Nie rozwiązuje prostych zadań jednodziałaniowych nawet z pomocą nauczyciela i nie potrafi ułożyć treści zadania do sytuacji życiowej, rysunku, schematu graficznego i działania arytmetycznego. Umiejętności praktyczne. Nie potrafi wykonać poleceń i rozwiązać zadań z zastosowaniem miar długości, masy, czasu i obliczeń pieniężnych.</p>
Symbole cyfrowe	Edukacja społeczno-przyrodnicza
Celujący (cel) 6	<p>Posiada rozległą wiedzę o otaczającym środowisku przyrodniczym i społecznym, zawsze szanuje otaczające środowisko przyrodnicze,</p>

	zawsze wykazuje szacunek dla innych ludzi, zawsze dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób.
Bardzo dobry (bdb) 5	Wie, z jakich części składa się roślina, zna nazwy poszczególnych pór roku, zna nazwy i ilość dni w poszczególnych miesiącach, zna ptaki i ssaki domowe, zna niektóre zwierzęta i rośliny łąkowe, zna kierunki świata, zna nazwy okolicznych dzielnic i miast, wie, jakie wartości odżywcze mają mleko i jego przetwory, owoce i warzywa, umie opowiedzieć, na czym polega praca ludzi w różnych zawodach, odróżnia drzewa i krzewy, stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności dotyczące zachowania w ruchu drogowym, przestrzega zasad i higieny.
Dobry (db) 4	Orientuje się czym zajmują się ludzie pracujący w najbliższej okolicy, potrafi wyróżnić nazwy kwiatów i warzyw, wymienia nazwy poszczególnych pór roku, z pomocą wymienia nazwy najbliższych miejscowości, zna zasady zachowania się na drodze, wie, że mleko, warzywa i owoce mają wartości odżywcze, zwykle okazuje szacunek dla innych ludzi, zazwyczaj przestrzega zasad higieny.
Dostateczny (dst) 3	Posiada ogólną wiedzę o otaczającym środowisku społeczno – przyrodniczym, posiada podstawowe wiadomości dotyczące zachowania się w ruchu drogowym, nie zawsze przestrzega zasad higieny.
Dopuszczający (dop) 2	Z pomocą nauczyciela wymienia nazwy zakładów przemysłowych, usługowych, urzędów, nie wie jakie sprawy można załatwić na pocztę, nie potrafi wymienić części nadziemnych i podziemnych roślin, nie potrafi wymienić części składowych kwiatu, ma problem z wymienianiem elementów pogody, nie potrafi określić krajobrazu swojej okolicy, nie zna wartości odżywczych warzyw i owoców, z trudem porusza się bezpiecznie w ruchu drogowym, nie zawsze przestrzega zasad higieny, z pomocą wysyła list.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie rozumie zachodzących w przyrodzie zjawisk i niechętnie je obserwuje, nie dba o rośliny klasowe, nie stosuje zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
Symbole cyfrowe	Edukacja plastyczno - techniczna
Celujący (cel) 6	Treść pracy jest zawsze adekwatna do tematu, poszukuje nowatorskich rozwiązań, elementy są właściwie rozplanowane na płaszczyźnie i w przestrzeni, praca odznacza się różnorodnością elementów i dbałością o szczegóły, posiada umiejętności plastyczne.
Bardzo dobry (bdb) 5	Umie przygotować stanowisko pracy, zachowuje bezpieczeństwo podczas pracy, wykonuje estetyczne i dokładne prace, wykonuje prace w sposób twórczy.
Dobry (db) 4	Zazwyczaj samodzielnie przygotowuje stanowisko pracy, prace są zazwyczaj staranne, estetyczne i doprowadzone do końca.
Dostateczny (dst) 3	Z pomocą przygotowuje stanowisko pracy, prace wykonuje niedokładnie i nie zawsze estetyczne, nie zawsze doprowadza prace do końca.
Dopuszczający (dop) 2	Prace wykonuje niedbale, zwykle ich nie kończy, ma trudności z rozplanowaniem pracy.
Niedostateczny (ndst) 1	Prace wykonuje niechętnie, niestarannie i są niewykończone, bardzo szybko się zniechęca, nie kończy pracy.
Symbole cyfrowe	Edukacja muzyczna
Celujący (cel) 6	Pięknie śpiewa piosenki z zachowaniem odpowiedniego rytmu, tempa, melodii, posiada zdolności muzyczne.
Bardzo dobry (bdb) 5	Śpiewa piosenki, umie wyklaskać rytm, zna wartości nutowe.
Dobry (db) 4	Umie zaśpiewać poznane piosenki, popełnia nieliczne błędy wyklaskując podany rytm, zna niektóre wartości nutowe.

Dostateczny (dst) 3	Umie zaśpiewać niektóre z poznanych piosenek, z pomocą potrafi wyklaskać podany rytm, zna niektóre wartości nutowe.
Dopuszczający(dop) 2	Ma trudności z zapamiętaniem treści piosenki, nie zna wartości nut.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie potrafi zapamiętać treści piosenki, śpiewa bardzo niechętnie lub w ogóle nie śpiewa
Symbole cyfrowe	Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna
Celujący (cel) 6	Zwinnie i sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, z wielkim zaangażowaniem bierze udział w grach zespołowych, bez zastrzeżeń stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na szczeblu miejskim.
Bardzo dobry (bdb) 5	Starannie i prawidłowo wykonuje ćwiczenia, respektuje zasady poznanych gier i zabaw, przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas ćwiczeń oraz zasad sportowej rywalizacji.
Dobry (db) 4	Potrafi wykonać ćwiczenia gimnastyczne, przestrzega zasad poznanych gier i zabaw, zwykle przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas ćwiczeń i zasad fair – play.
Dostateczny (dst) 3	Większość ćwiczeń wykonuje poprawnie, nie zawsze stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, czasami narusza zasady bezpieczeństwa podczas ćwiczeń.
Dopuszczający (dop) 2	Niechętnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, nie stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, uchyla się od udziału w grach zespołowych.
Niedostateczny (ndst) 1	Uchyla się od wykonywania ćwiczeń gimnastycznych, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa w czasie gier zabaw
<p>UWAGA: Ocenianie podanych umiejętności dotyczy dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ocenia się stosownie do ich możliwości.</p>	
Symbole cyfrowe	Zajęcia komputerowe
Celujący (cel) 6	Potrafi samodzielnie w pełni wykorzystać zdobyte wiadomości. Potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy wynikające podczas pracy z przewidzianym programem komputerowym. Jest zaangażowany w pracę i przestrzega zasad bezpieczeństwa.
Bardzo dobry (bdb) 5	Potrafi w pełni wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności (poznanie możliwości programu na którym pracuje). Operuje poznaną terminologią informatyczną. Wykazuje się dużą starannością i sumiennością, efektywnie wykorzystuje czas pracy.
Dobry (db) 4	Wykonana praca jest zasadniczo samodzielna, lecz nie wyczerpuje zagadnienia i nie widać inwencji twórczej dziecka. Uczeń rozumie poznaną terminologię informatyczną i w znacznym stopniu nią się posługuje. Nie zawsze efektywnie wykorzystuje czas pracy, czasem brak mu staranności i systematyczności w działaniu.
Dostateczny (dst) 3	Zna najważniejsze fakty dotyczące pracy z komputerem. Zna klawiaturę, spełnia wymagania podstawowe określone w programie. Jest mało samodzielny, czasami wymaga ukierunkowania. Wykonuje zadania na miarę swoich możliwości, zna podstawowe funkcje i opcje programu.
Dopuszczający (dop) 2	Posiada znaczne braki w zakresie wymagań podstawowych określonych w programie. Podczas wykonywania zadań wymaga mobilizacji i pomocy nauczyciela, popełnia liczne błędy zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej jak i działania praktycznego. Słabo angażuje się w pracę.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie posiada wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań podstawowych objętych programem. Nie potrafi wykonać zadań teoretycznych i praktycznych nawet z pomocą nauczyciela. Nie angażuje się w pracę, nie stara się dostosować do wymagań. Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa.

Kryteria oceniania uczniów w edukacji wczesnoszkolnej

Klasa III

Symbole cyfrowe	Edukacja polonistyczna
Celujący (cel) 6	<p>Czytanie: Czyta płynnie z ekspresją każdy tekst, czyta ze zrozumieniem tekst literacki i odpowiada na wszystkie pytania z nim związane.</p> <p>Pisanie: Pisze bezbłędnie z pamięci i ze słuchu z zachowaniem prawidłowego kształtu liter i ich połączeń, zna i zawsze stosuje zasady ortograficzne, tworzy swobodne teksty.</p> <p>Mówienie: Stosuje logiczne wypowiedzi wielozdaniowe, poprawne pod względem językowym, posługuje się bogatym słownictwem (stosuje np. związki frazeologiczne), potrafi wyrazić i uzasadnić swoją opinię na każdy temat. Zna i określa części mowy.</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Czytanie: Czyta płynnie i wyraziście pełnymi zdaniami tekst do kl. III, czyta płynnie z podziałem na role, umie czytać cicho ze zrozumieniem tekst literatury popularnej i odpowiadać na pytania z nim związane.</p> <p>Pisanie: Umie pisać z pamięci i ze słuchu w zakresie opracowanego słownictwa, zna i stosuje zasady ortograficzne, układa zdania pojedyncze rozwinięte, potrafi napisać swobodny tekst na określony temat, płynnie, czytelnie i estetycznie pisze wyrazy i zdania.</p> <p>Mówienie: Wypowiada się w uporządkowanej formie, potrafi poprawnie, w rozwiniętej formie wypowiadać się n/t przeżyć i własnych doświadczeń, posiada bogaty zasób słownictwa. Zna i określa podstawowe części mowy.</p>
Dobry (db) 4	<p>Czytanie: Czyta zdaniami, popełnia nieliczne błędy, po samodzielnym przeczytaniu tekstu odpowiada na proste pytania.</p> <p>Pisanie: Poprawnie zapisuje wyrazy i zdania z pamięci i ze słuchu, zna i zazwyczaj stosuje zasady ortograficzne, potrafi samodzielnie ułożyć i zapisać poprawne pod względem językowym zdanie pojedyncze rozwinięte.</p> <p>Mówienie: Wypowiada się zdaniami pojedynczymi, rozwiniętymi, poprawnymi pod względem językowym i logicznym. Rozpoznaje podstawowe części mowy.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Czytanie: Czyta wyrazami, nie zawsze potrafi w sposób płynny połączyć wyrazy w zdania, popełnia błędy, po samodzielnym przeczytaniu tekstu odpowiada na proste pytania czasami z pomocą nauczyciela.</p> <p>Pisanie: Zapisuje większość wyrazów i zdań popełniając nieliczne błędy, zna zasady ortograficzne, ale nie zawsze potrafi je zastosować podczas samodzielnego pisania. Czasami błędnie konstruuje zdania pojedyncze rozwinięte.</p> <p>Mówienie: Wypowiada się zdaniami pojedynczymi rozwiniętymi, popełnia drobne błędy językowe lub logiczne, czasem powtarza wyrazy lub zdania. Myli podstawowe części mowy.</p>
Dopuszczający (dop) 2	<p>Czytanie: Czyta sylabami, głoskami, popełnia liczne błędy, potrafi w wolnym tempie przeczytać ze zrozumieniem tekst i prawidłowo odpowiedzieć na niektóre pytania z nim związane, wyróżnia postacie nie zawsze wydarzenia.</p> <p>Pisanie: Pisząc z pamięci i ze słuchu popełnia liczne błędy, nie potrafi wykorzystać poznanych zasad ortograficznych, pisze i układa zdanie pojedyncze z pomocą nauczyciela. Rozpoznaje części mowy z pomocą nauczyciela.</p> <p>Mówienie: Wypowiada się zdaniami prostymi, popełnia sporo błędów</p>

	językowych i logicznych, wykazuje ubogi zasób słownictwa.
Niedostateczny (ndst) 1	<p>Czytanie: Czyta bardzo wolno, czasem głośkuje, ma trudności z przeczytaniem wielosylabowych wyrazów, zniekształca je lub w ogóle nie przeczyta tekstu, nie potrafi samodzielnie przeczytać tekstu, nie czyta ze zrozumieniem.</p> <p>Pisanie: W pisaniu z pamięci i ze słuchu popełnia bardzo liczne błędy, opuszcza lub przestawia litery i wyrazy, nie stosuje zasad ortograficznych, nie potrafi ułożyć i zapisać zdania prostego nawet z pomocą nauczyciela.</p> <p>Mówienie: Ma kłopoty z wypowiedzianiem się na temat, na pytania odpowiada jednym wyrazem lub w ogóle nie udzieli odpowiedzi. Nie rozpoznaje prawidłowo części mowy.</p>
Symbole cyfrowe	Edukacja matematyczna
Celujący (cel) 6	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Samodzielnie i biegle dodaje i odejmuje w zakresie 1000, samodzielnie i biegle mnoży i dzieli w zakresie 100, mnoży liczbę dwucyfrową, zna i stosuje kolejność wykonywania działań.</p> <p>Zadania tekstowe. Samodzielnie rozwiązuje dowolną metodą złożone zadania dwudziałaniowe i bez trudu układa treść do zadania, rysunku, schematu graficznego, działania arytmetycznego</p> <p>Umiejętności praktyczne. Prawidłowo i samodzielnie dokonuje pomiarów długości i masy oraz zapisuje wyniki za pomocą skrótów poznanych jednostek, porównuje jednostki i dokonuje prawidłowo ich zamiany, zawsze prawidłowo i samodzielnie dokonuje prostych obliczeń pieniężnych w różnych jednostkach, zawsze prawidłowo i samodzielnie wykonuje obliczenia kalendarzowe, pisze i odczytuje daty (za pomocą cyfr rzymskich i arabskich).</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Rozumie i sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie 100, rozumie i sprawnie mnoży i dzieli w zakresie 100, sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i wynik mnożenia za pomocą dzielenia, rozwiązuje łatwe równania z niewiadomą w postaci okienka.</p> <p>Zadania tekstowe. Samodzielnie i bezbłędnie rozwiązuje proste i złożone zadania z treścią, umie układać treść zadań do sytuacji życiowej, rysunku, działania arytmetycznego.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Umie praktycznie zastosować poznane wiadomości dotyczące jednostek miary, wagi, czasu, pieniędzy. Samodzielnie oblicza obwód trójkąta, kwadratu i prostokąta.</p>
Dobry (db) 4	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Samodzielnie dodaje i odejmuje i odejmuje liczby w zakresie 100, mnoży i dzieli w zakresie 100, popełnia nieliczne błędy.</p> <p>Zadania tekstowe. Potrafi samodzielnie rozwiązać proste zadanie tekstowe.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Umie praktycznie zastosować większość poznanych wiadomości dotyczących jednostek miary, wagi, czasu i pieniędzy. Mierzy i oblicza obwód trójkąta, kwadratu, prostokąta.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Większość działań na dodawanie i odejmowanie w zakresie 100 wykonuje poprawnie, mnoży i dzieli w zakresie 100 popełniając nieliczne błędy, zdarza się, że liczy na konkretnych</p> <p>Zadania tekstowe. Rozwiązuje proste zadania tekstowe, czasem z pomocą.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Popełnia nieliczne błędy przy dokonywaniu pomiarów długości, masy, czasu, myli się w obliczeniach pieniężnych.</p>

Dopuszczający (dop) 2	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Dodaje i odejmuje w zakresie 100 popełniając błędy lub działając na konkretach, mnoży i dzieli w zakresie 100 popełniając błędy lub działając na konkretach.</p> <p>Zadania tekstowe. Proste zadania jednodziałaniowe rozwiązuje wyłącznie z pomocą nauczyciela.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Z pomocą dokonuje prostych pomiarów długości, masy, czasu i obliczeń pieniężnych, często popełnia błędy w pomiarach, odczytuje tylko pełne godziny na zegarze, ma trudności z liczeniem pieniędzy, wycinkowo zna skrótów jednostek.</p>
Niedostateczny (ndst) 1	<p>Działania w zakresie dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia. Popełnia bardzo liczne błędy przy dodawaniu i odejmowaniu w zakresie 1000, nie potrafi opanować mnożenia i dzielenia w zakresie 100. Nie posiada ukształtowanego pojęcia dziesiętkowego systemu pozycyjnego.</p> <p>Zadania tekstowe. Nie rozwiązuje zadań tekstowych nawet z pomocą nauczyciela.</p> <p>Umiejętności praktyczne. Mimo pomocy nie dokonuje obliczeń zegarowych, pomiarów długości i masy, nie zna skrótów poznanych jednostek, nie potrafi liczyć pieniędzy, nie zapisuje dat.</p>
Symbole cyfrowe	Edukacja społeczno - przyrodnicza
Celujący (cel) 6	<p>Posiada rozległą wiedzę o otaczającym środowisku przyrodniczym, zna swoją miejscowość, potrafi opowiadać o zabytkach i ciekawych miejscach, potrafi posługiwać się mapą, umie obserwować zjawiska przyrodnicze, analizować je, wyjaśniać, posługuje się mapą, wskazuje na niej większe miasta, rzeki, regiony. Tworzy i kompletuje samodzielne zbiory o tematyce przyrodniczej.</p>
Bardzo dobry (bdb) 5	<p>Posiada ogólną wiedzę o otaczającym świecie. Obserwuje i opowiada o poznanych zjawiskach przyrodniczych. Dostrzega związki przyczynowo-skutkowe zachodzące w przyrodzie, rozpoznaje zboża, rośliny oleiste i włókniste okopowe oraz wodne, tworzy łańcuch pokarmowy zwierząt, wyróżnia warstwy lasu i zna jego znaczenie, zna większość roślin chronionych, charakteryzuje zwierzęta różnych środowisk, określa kierunki na mapie, zna najstarsze miasta Polski i jej rzeki, stosuje w praktyce wiadomości i umiejętności dotyczące zachowania w ruchu drogowym, zna własne ciało, przestrzega zasad higieny.</p>
Dobry (db) 4	<p>Posiada podstawową wiedzę o otaczającym środowisku społeczno – przyrodniczym. Orientuje się czym zajmują się ludzie pracujący w najbliższej okolicy, zna swoją dzielnicę, dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie, zna i stosuje zasady zachowania się na drodze, zna budowę roślin i zwierząt oraz tryb ich życia, rozpoznaje rośliny oleiste, włókniste i okopowe, wymienia i opisuje warstwy lasu, tworzy proste łańcuchy pokarmowe, zazwyczaj przestrzega zasad higieny własnej i otoczenia, szanuje otaczające środowisko.</p>
Dostateczny (dst) 3	<p>Posiada wybiórcze wiadomości dotyczące lasu, ochrony środowiska, środków transportu i zachowania się w ruchu drogowym, zna najstarsze miasta i wyróżnia krajobrazy Polski, rozpoznaje rośliny oleiste, włókniste, okopowe i wodne, wymienia i nazywa warstwy lasu, tworzy proste łańcuchy pokarmowe, nie zawsze przestrzega zasad higieny. Stara się przestrzegać norm społecznych.</p>
Dopuszczający (dop) 2	<p>Z pomocą nauczyciela wypowiada się na temat środowiska, posiada wycinkową wiedzę o otaczającym środowisku, wymienia gatunki zwierząt żyjących w lesie na polu i w wodzie, nazywa zboża, rośliny</p>

	oleiste, włókniste i okopowe, wyróżnia warstwy lasu, zna zasady bezpieczeństwa dotyczące pieszych, nie zawsze przestrzega zasad higieny, rzadko przestrzega norm społecznych.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie orientuje się w otaczającym środowisku, nie rozumie zachodzących w przyrodzie zjawisk i niechętnie je obserwuje, nie dba o rośliny klasowe i otaczające środowisko, nie stosuje zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
Symbole cyfrowe	Edukacja plastyczno - techniczna
Celujący (cel) 6	Treść pracy jest zawsze adekwatna do tematu, poszukuje oryginalnych rozwiązań, elementy są właściwie rozplanowane na płaszczyźnie i w przestrzeni, praca odznacza się różnorodnością elementów i dbałością o szczegóły, Chętnie wykonuje prace dodatkowe z własnej inicjatywy.
Bardzo dobry (bdb) 5	Za pomocą prac plastycznych przedstawia zjawiska otaczającej rzeczywistości, dba o dobór barw i szczegóły, potrafi zorganizować sobie warsztat pracy, prace wykonuje starannie, estetycznie, zgodnie z tematem, celowo dobiera i ekonomicznie wykorzystuje środki materiałowe. Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe. Dbą o porządek w miejscu pracy.
Dobry (db) 4	Zazwyczaj samodzielnie przygotowuje stanowisko pracy, prace są zazwyczaj zgodne z tematem, nie zawsze staranne i estetyczne choć doprowadzone do końca. Potrafi projektować i wykonać płaskie formy użytkowe.
Dostateczny (dst) 3	Z pomocą przygotowuje stanowisko pracy, prace wykonuje niedokładnie i nie zawsze estetyczne, nie zawsze doprowadza prace do końca. Rzadko dba o dobór barw i szczegóły. Potrafi wykonać płaskie formy użytkowe według wzoru.
Dopuszczający (dop) 2	Prace wykonuje mało estetycznie, schematycznie, nie zawsze zgodnie z tematem, nie dba o dobór barw i szczegóły, nie zawsze doprowadza prace do końca.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie podejmuje pracy, niszczy swoją pracę
Symbole cyfrowe	Edukacja muzyczna
Celujący (cel) 6	Tworzy muzykę, gra na instrumentach melodycznych, wykazuje aktywną postawę twórczą i szczególne umiejętności muzyczne, tańczy przed publicznością tańce.
Bardzo dobry (bdb) 5	Śpiewa piosenki z właściwą intonacją, zna i odczytuje nazwy solmizacyjne, improwizuje rytm w określonym metrum, interpretuje ruchem, gra na instrumentach tematy rytmiczne, wyróżnia elementy muzyki, określa nastrój słuchanej muzyki.
Dobry (db) 4	Umie zaśpiewać poznane piosenki, zna nazwy solmizacyjne, popełnia nieliczne błędy wyklaskując podany rytm, interpretuje ruchem tematy rytmiczne i piosenki.
Dostateczny (dst) 3	Prawidłowo śpiewa większość poznanych piosenek, z pomocą potrafi wyklaskać podany rytm, akompaniować do zabaw, rozpoznaje nazwy solmizacyjne.
Dopuszczający (dop) 2	Próbuje zaśpiewać prawidłowo piosenki, z pomocą nauczyciela rytmicznie recytuje proste teksty i określa nastrój słuchanych utworów.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie potrafi zaśpiewać żadnej poznanej piosenki, mimo pomocy nie potrafi wyklaskać prostych rytmów, określić nastroju słuchanej muzyki.
Symbole cyfrowe	Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna
Celujący (cel) 6	Zwinnie, sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, z zaangażowaniem bierze udział w grach zespołowych, bez zastrzeżeń stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, reprezentuje klasę, szkołę

	w zawodach sportowych
Bardzo dobry (bdb) 5	Starannie i prawidłowo wykonuje ćwiczenia, zna i respektuje zasady poznanych gier i zabaw, przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas ćwiczeń oraz zasad sportowej rywalizacji.
Dobry (db) 4	Potrafi wykonać ćwiczenia gimnastyczne, przestrzega zasad poznanych gier i zabaw, zwykle przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas ćwiczeń i zasad fair-play.
Dostateczny (dst) 3	Większość ćwiczeń wykonuje poprawnie, nie zawsze stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, czasami narusza zasady bezpieczeństwa podczas ćwiczeń.
Dopuszczający (dop) 2	Niechętnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, ma trudności z ich wykonaniem mimo pomocy nauczyciela, nie stosuje się do zasad poznanych gier i zabaw, uchyla się od udziału w grach zespołowych.
Niedostateczny (ndst) 1	Uchyla się od wykonywania ćwiczeń gimnastycznych, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa w czasie gier i zabaw, nie bierze udziału w grach i zabawach.
UWAGA: Ocenianie podanych umiejętności dotyczy dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ocenia się stosownie do ich możliwości.	
Symbole cyfrowe	Zajęcia komputerowe
Celujący (cel) 6	Zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Efektywnie wykorzystuje czas pracy, jest zaangażowany i aktywny. Doskonale posługuje się wybranymi narzędziami z Przybornika. Potrafi w pełni wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności. Samodzielnie i sprawnie wyszukuje potrzebne informacje na stronach www. Zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa. Sprawnie posługuje się myszką.
Bardzo dobry (bdb) 5	Samodzielnie korzysta z wybranych klawiszy na klawiaturze. Zna zastosowanie kalkulatora. Samodzielnie kopiuje, usuwa, zmniejsza i powiększa, zapisuje pliki oraz zmienia położenie przedmiotów. Stara się być aktywny, dostosowuje się do obowiązujących zasad.
Dobry (db) 4	Korzysta z wybranych klawiszy na klawiaturze. Posługuje się narzędziami z Przybornika. Nie ma większych problemów z użyciem poznanych narzędzi oraz wykorzystuje umiejętności kopiowania, usuwania, pomniejszania, powiększania, obracania elementów. Pisze za pomocą klawiatury.
Dostateczny (dst) 3	Zna najważniejsze fakty dotyczące pracy z komputerem. Jest słabo zaangażowany w pracę. Zna klawiaturę, bez większych problemów posługuje się myszką. Ma czasami problem z użyciem poznanych narzędzi. Często potrzebuje pomocy przy zapisywaniu plików. Uruchamia przeglądarkę, z pomocą wyszukuje informacje.
Dopuszczający (dop) 2	Często nie przestrzega zasad bezpieczeństwa. Potrzebuje pomocy posługując się wybranymi narzędziami. Z pomocą nauczyciela otwiera i zamyka program Word ma problemy posługując się klawiszami. Popelnia liczne błędy zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej, jak i działania praktycznego.
Niedostateczny (ndst) 1	Nie posiada wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań podstawowych objętych programem. Nie potrafi wykonać zadań teoretycznych i praktycznych nawet z pomocą nauczyciela. Nie angażuje się w pracę, nie stara się stosować do wymagań. Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa.

Wymagania edukacyjne ucznia po ukończeniu klasy 1

Wymagania szczegółowe na koniec klasy I szkoły podstawowej zgodne z nową podstawą programową.

Edukacja polonistyczna

Uczeń kończący klasę I:

W zakresie umiejętności społecznych warunkujących porozumiewanie się i kulturę języka:

- obdarza uwagą dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują;
- komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia, w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno,
- uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, także inspirowane literaturą;

W zakresie umiejętności czytania i pisania:

- rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy,
- zna wszystkie litery alfabetu, czyta i rozumie proste, krótkie teksty,
- pisze proste, krótkie zdania: przepisuje, pisze z pamięci; dba o estetykę i poprawność graficzną pisma (przestrzega zasad kaligrafii),
- posługuje się ze zrozumieniem okresami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie,
- interesuje się książką i czytaniem; słucha w skupieniu czytanych utworów (np. baśni, opowiadań, wierszy),
- w miarę swoich możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela, korzysta z pakietów edukacyjnych (np. zeszytów ćwiczeń i innych pomocy dydaktycznych pod kierunkiem nauczyciela);

W zakresie umiejętności wypowiadania się w małych formach teatralnych:

- uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,
- rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie,
- odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np. wiersze, piosenki, fragmenty prozy.

Edukacja muzyczna

Uczeń kończący klasę I:

- powtarza prostą melodię; śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru, wykonuje śpiewanki i rymowanki;
- odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych; wyraża nastrój i charakter muzyki płaśając i tańcząc (reaguje na zmianę tempa i dynamiki);
- realizuje proste schematy rytmiczne;
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać;
- świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie;
- kulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu narodowego;
- wypowiada się w wybranych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak kształt, barwa, faktura;
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych;
- wykonuje proste rekwizyty (np. lalkę, pacynkę) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych; tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka;
- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę; wypowiada się na ich temat.

Edukacja społeczna

Uczeń kończący klasę I:

- potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi;
- wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym; wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy;
- współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych;

- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych,
- grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy;
- wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny, jakie są relacje między najbliższymi,
- wywiązuje się z powinności wobec nich;
- ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; dostosowuje swe oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny;
- zna zagrożenia ze strony ludzi; wie, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc;
- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
- potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto);
- wie, czym zajmuje się np. policjant, strażak, lekarz, weterynarz; wie, jak można się do nich zwrócić o pomoc;
- wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie;
- zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn narodowy), rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

Edukacja plastyczna

Uczeń kończący klasę I:

- wypowiada się w wybranych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura,
- ilustruje sceny i sytuacje realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką, korzysta z narzędzi multimedialnych,
- wykonuje proste rekwizyty, np. lalkę, pacynkę,
- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki (architekturę, malarstwo, rzeźbę, grafikę).

Edukacja przyrodnicza

Uczeń kończący klasę I:

W zakresie rozumienia i poszanowania świata roślin i zwierząt:

- rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w takich środowiskach przyrodniczych, jak park, las, pole uprawne, sad i ogród (działka),
- zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy,
- wymienia warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, szkolnych uprawach i hodowlach itp.; prowadzi proste hodowle i uprawy (w szczególności w kąci przyrody),
- wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku: niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownicę,
- zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka: wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci itp.; chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato,
- zna zagrożenia ze strony zwierząt (niebezpieczne i chore zwierzęta) i roślin (np. trujące owoce, liście, grzyby) i wie jak zachować się w sytuacji zagrożenia,
- wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie znaczenie ma woda w życiu człowieka, roślin i zwierząt,
- wie, że należy segregować śmieci; rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych;
- obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz pogody,
- wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu i w telewizji i stosuje się do podanych informacji o pogodzie, np. ubiera się odpowiednio do pogody,
- nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku,
- podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody,
- zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak: burza, huragan, powódź, pożar i wie jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

Edukacja matematyczna

Uczeń kończący klasę I:

W zakresie czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki:

- ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów w porównywanych zbiorach,
- układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je; wybiera obiekt w takiej serii, określa następne i poprzednie,
- klasyfikuje obiekty: tworzy kolekcje, np. zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania,
- w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumie dąży do wykonania zadania,
- wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje (np. w lewym górnym rogu) i rysować strzałki we właściwym kierunku,
- dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla); zauważa, że jedna figura jest powiększenie lub pomniejszenie drugiej; kontynuuje regularny wzór (np. szlaczek);

W zakresie liczenia i sprawności rachunkowych:

- sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularności dziesiętkowego systemu liczenia),
- wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, także wspak (zakres do 20);
- zapisuje liczby cyframi (zakres do 10),
- wyznacza sumy (dodaje) i różnice (odejmuje) manipulując obiektami lub rachując na zbiorach zastępczych, np. na palcach; sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie do 10,
- poprawnie zapisuje te działania,
- radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania lub odejmowania,
- zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji,
- stosując zapis cyfrowy i znaki działań;
- długości: mierzy długość, posługując się np. linijką; porównuje długości obiektów, ciężaru:
- potrafi ważyć przedmioty; różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze; wie, że towar w sklepie jest pakowany według wagi płynów:
- odmierza płyny kubkiem i miarką litrową,
- czasu: nazywa dni w tygodniu i miesiące w roku; orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać;
- rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu orientować się w ramach czasowych szkolnych zajęć i domowych obowiązków;

W zakresie obliczeń pieniężnych:

- zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł; zna wartość nabywczą monet i radzi sobie w sytuacji kupna i sprzedaży,
- zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go.

Edukacja informatyczna

Uczeń kończący klasę I:

- posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury;
- wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia;
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Edukacja techniczna

Uczeń kończący klasę I:

W zakresie wychowania technicznego:

- wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i dziś siły przyrody (wiatr, wodę); majsterkuje (np. latawce, wiatraczki, tratwy),
- zna ogólne zasady działania urządzeń domowych (np. latarki, odkurzacza, zegara), posługuje się nimi, nie psując ich,
- buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu np. szałas, namiot, wagę,

W zakresie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych:

- utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, w sali zabaw, szatni i w ogrodzie),
 - sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku,
- zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych,

- wie, jak należy bezpiecznie poruszać się na drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku, np. umie powiadomić dorosłych, zna telefony alarmowe.

Wychowanie fizyczne

Uczeń kończący klasę I:

- uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami;
- potrafi: chwytać piłkę, rzucać nią do celu i na odległość, toczyć ją i kozłować,
- pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne,
- wykonywać ćwiczenia równoważne;
- dba o to, aby prawidłowo siedzieć w ławce, przy stole itp.;
- wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczną, przestrzeganie higieny; właściwie zachowuje się w sytuacji choroby;
- wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości, środków ochrony roślin);
- wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomagają im.

Wymagania edukacyjne ucznia po ukończeniu klasy 2

Wymagania szczegółowe na koniec klasy II szkoły podstawowej

Edukacja polonistyczna

Uczeń kończący klasę II:

Mówienie i słuchanie:

- mówi zrozumiale, wymawiając słowa wyraziście i poprawnie,
- umie przyjąć w rozmowie rolę słuchacza i osoby zabierającej głos,
- uczestniczy w rozmowie na określony temat (np. na temat tekstu, świąt, bieżących spraw klasowych i szkolnych, zjawisk przyrody, własnych przeżyć, wykonanych prac plastycznych itd.),
- wypowiada się samodzielnie na różne tematy,
- zadaje pytania kolegom i nauczycielowi,
- prosi o wyjaśnienie znaczenia wyrazów, poleceń lub niezrozumiałego fragmentu tekstu,
- słowem, zdaniem odpowiada na pytania nauczyciela, kolegów,
- wypowiada się na temat wysłuchanego (przeczytanego) tekstu, oglądanej historyjki obrazkowej, przedmiotu, ilustracji, filmu itp. (opowiadając, opisując),
- okazuje zainteresowanie wypowiedziami kolegów i nauczycieli,
- słucha i rozumie tekst mówiony, czytany lub odtwarzany z nagrania,
- tworzy swą wypowiedź w formie kilkuzdaniowego, spójnego tekstu,
- uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego,
- rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

Czytanie i korzystanie z informacji:

- rozpoznaje litery i łączy je z odpowiednimi głoskami,
- wyróżnia i poprawnie artykułuje głoski odpowiadające poszczególnym literom,
- porównuje liczbę głosek i liter w wyrazach,
- czyta teksty drukowane i pisane,
- czyta głośno i poprawnie, płynnie i wyraziście,
- czyta cicho ze zrozumieniem,
- czyta teksty znane i nowo poznane,
- rozumie znaczenie czytanych wyrazów, zwrotów, zdań, rozumie sens całego tekstu,
- czyta i rozumie uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy, komunikaty, polecenia w podręczniku, plany działania oraz instrukcje obsługi urządzeń,
- umiejętnie czyta dialogi z podziałem na role,
- ustala kolejność zdarzeń w tekście, wyszukuje fragmenty tekstu potrzebne do tematu,
- ocenia zdarzenia i postać bohatera,
- porównuje zdarzenia fikcyjne z własnymi doświadczeniami,
- samodzielnie czyta wybrane przez siebie książki i czasopisma,
- zwraca uwagę na higienę czytania (właściwa postawa, oświetlenie),

- indywidualnie czyta dziecięce książeczki i czasopisma.

Pisanie:

- zapisuje litery małe i wielkie, odtwarza odpowiednio ich kształty,
- tworzy wyrazy z rozsypanki literowej, sylabowej,
- zapisuje wyrazy i zdania,
- pisze czytelnie, poprawnie łącząc litery,
- przepisuje poprawnie wyrazy, zdania, fragmenty tekstów,
- prawidłowo rozmieszcza pisany tekst na kartce,
- podpisuje własne ilustracje i historyjki obrazkowe w książce,
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy i krótkie teksty z określoną trudnością ortograficzną oraz krótkie teksty omówione wcześniej na zajęciach,
- zbiorowo i indywidualnie układa oraz zapisuje zdania na dany temat
- rozwija zdanie nierozwinięte,
- redaguje pisemne odpowiedzi na pytania do tekstu,
- potrafi tworzyć własne teksty, zapisując swoje myśli w formie zdań,
- układa samodzielnie wypowiedź na określony temat i zapisuje ją,
- zbiorowo i indywidualnie redaguje i pisze życzenia oraz listy do innych dzieci,
- układa i zapisuje plan opowiadania, plan pracy,
- indywidualnie pisze życzenia, listy i zaproszenia,
- wspólnie redaguje i zapisuje kilkuzdaniowe opowiadania
- tworzy i pisze swobodne teksty.

Ortografia:

- pisze poprawnie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, w których miękkość oznaczona jest literą i lub znakiem diakrytycznym,
- pisze poprawnie wyrazy z ą i ę o pisowni zgodnej z wymową,
- pisze poprawnie wyrazy, w których spółgłoska miękka traci dźwięczność na końcu wyrazu,
- pisze wyrazy z ó i rz wymiennym w zakresie opracowanego słownictwa, tworzy rodziny wyrazów dla uzasadnienia pisowni,
- pisze wyrazy z ó i rz niewymiennym oraz wyrazy z h,
- stosuje rozdzielną pisownię przyimka z rzeczownikiem,
- pisze poznane wyrazy poprawnie pod względem ortograficznym,
- porządkuje wyrazy alfabetycznie według pierwszej, pierwszej i drugiej, pierwszej drugiej i trzeciej litery i praktycznie wykorzystuje to we wspólnym wyszukiwaniu wyrazów w słowniku ortograficznym,
- pisze i odczytuje pospolite skróty spotykane w otoczeniu dziecka ulica – ul., numer – nr, strona – s., rok – r.,
- w pisowni imion, nazwisk, nazw geograficznych stosuje wielką literę,
- tworzy wyrazy pokrewne i stosuje je w pracach pisemnych,

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje zdania w mowie i tekście pisany,
- wyróżnia wyrazy w zdaniach,
- stosuje wielką literę na początku zdania, kropkę, pytajnik, wykrzyknik na końcu zdania,
- rozpoznaje zdania pojedyncze oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- rozwija zdania,
- dzieli wyrazy na głoski i sylaby,
- rozpoznaje i nazywa samogłoski i spółgłoski,
- zna głoski oznaczone dwiema literami,
- wyszukuje wyrazy bliskoznaczne i zastępuje nimi powtarzające się wyrazy,
- rozpoznaje rzeczowniki będące nazwami osób, rzeczy, zwierząt i roślin,
- rozpoznaje czasowniki jako wyrazy oznaczające czynności,
- rozpoznaje rodzaje rzeczownika: męski, żeński, nijaki oraz liczby rzeczownika: liczba pojedyncza, liczba mnoga
- rozpoznaje liczby czasownika: liczba pojedyncza, liczba mnoga,
- wyjaśnia wyrazy i zwroty spotykane w słuchanych i czytanych tekstach,

Wiedza o literaturze:

- wyodrębnia w utworze literackim postacie, zdarzenia, miejsce i czas akcji,
- wspólnie ustala kolejność zdarzeń, porządkuje i uzupełnia plan zdarzeń,
- określa nastrój utworu, wskazuje w nim fragmenty humorystyczne, smutne, budzące strach, wzruszające,
- rozpoznaje zwrotki w wierszu, rozpoznaje i tworzy rymy, dostrzega piękno i swoistość języka poezji,
- stosuje wartościowanie postaci i zdarzeń w utworze.

Słownictwo:

- wzbogaca czynne słownictwo takie jak nazwy przedmiotów i ich cech, czynności oraz wyrazy oznaczające proste stosunki przestrzenne i czasowe w związku ze spostrzeżeniami dzieci,
- wyszukuje wyrazy o podobnym lub przeciwnym znaczeniu oraz wyrazy wieloznaczne np. zamek
- rozumie przysłowia związane z porami roku i z zachowaniem ludzi np. *Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie*

Edukacja matematyczna

Stosunki przestrzenne:

- określa swoje położenie w przestrzeni, położenie przedmiotu względem obserwatora i względem drugiego przedmiotu,
- poprawnie i ze zrozumieniem używa wyrazów typu: za, przed, do przodu, do tyłu, na prawo, na lewo itp.,
- potrafi ocenić odległości między obiektami, mierzy linijką niewielkie odległości,
- posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

Rozumienie liczb i ich własności:

- umie posługiwać się w praktyce pojęciem liczby we wszystkich jej aspektach,
- porównuje liczby i porządkuje je w ustalonej kolejności rosnąco lub malejąco,
- rozumie dziesiętkowy system zapisu liczb w zakresie 100, wskazuje cyfry jedności, dziesiątek i setek,
- rozszerza zakres liczbowy do 1000 – zapisuje liczby trzycyfrowe słowami, porównuje je oraz wskazuje cyfry jedności, dziesiątek i setek.

Posługiwanie się liczbami:

Działania na liczbach w zakresie 100:

- liczy w zakresie 100 według podanego wzoru,
- wskazuje miejsce liczby w ciągu liczbowym,
- potrafi porównywać liczby słownie i z użyciem znaków: $<$, $>$, $=$,
- potrafi porównywać poprzez szacowanie,
- rozumie pojęcia: mniej, więcej, tyle samo,
- poznaje cztery podstawowe działania arytmetyczne, potrafi je zapisać za pomocą cyfr i znaków matematycznych,
- wie, jaka jest rola zera w wymienionych działaniach,
- sprawdza odejmowanie za pomocą dodawania,
- wie, jaka jest rola zera i liczby jeden w działaniach arytmetycznych,
- nabywa biegłości w dodawaniu, odejmowaniu w zakresie 100,
- nabywa biegłości w mnożeniu i dzieleniu w zakresie tabliczki mnożenia do 50,
- podkreśla związek dodawania z odejmowaniem oraz mnożenia z dzieleniem,
- rozwiązuje równania z niewiadomą w postaci okienka,
- ilustruje działania na grafach.

Działania na liczbach w zakresie 1000:

- wykonuje cztery działania arytmetyczne na liczbach trzycyfrowych bez przekraczania progu dziesiętkowego.

Czytanie tekstów matematycznych:

- potrafi rozwiązywać zadania tekstowe proste i złożone,
- potrafi analizować treść zadań tekstowych, wyróżniać dane i niewiadome, dobrać działania odpowiednie do warunku zadania,
- potrafi układać zadania tekstowe do sytuacji konkretnej, ilustracji, formuły matematycznej oraz je przekształcać,

- przedstawia struktury zadania tekstowego na rysunku schematycznym.

Pojęcia geometryczne:

- rozpoznaje i nazywa figury z grup wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty, sześciokąty, czynnościowo bada ich cechy, dostrzega ich kształty w otoczeniu, wyznacza je na góplanie,
- rozumie pojęcia: trójkąt, kwadrat, prostokąt, bada charakterystyczne cechy tych figur, dostrzega cechy wspólne i różniące,
- potrafi mierzyć odcinki,
- rysuje odcinki o podanej długości.

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych:

Zbiory

- potrafi uporządkować przedmioty według obranej cechy wielkościowej,
- grupuje przedmioty według wyróżnionej cechy (cech),
- tworzy zbiór przedmiotów spełniających podany warunek,
- tworzy zbiór liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, zbiór liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych (w aktualnie realizowanym zakresie liczbowym)
- ustala liczebność danego zbioru przedmiotów,
- wskazuje zbiory równoliczne
- stosuje schematy Venna do obrazowania treści zadań tekstowych (częstość występowania określonych cech w zbiorach i szukanie części wspólnej)
- wykorzystuje szachy lub gry planszowe do rozumienia zasad i rozwijania logicznego myślenia.

Pomiary – obliczenia pieniężne, długość, masa, temperatura, czas kalendarzowy, czas zegarowy, pojemność.

- rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów,
- wykonuje obliczenia pieniężne w zadaniach,
- rozumie znaczenie pojęć: cena, wartość zakupu, ilość, reszta,
- mierzy długości przedmiotów linijką, metrem krawieckim lub stolarskim,
- zna podstawowe jednostki długości i ich skróty – rozumie pojęcia *centymetr* i *metr*,
- potrafi zapisać wynik pomiaru,
- zna podstawowe jednostki masy *1kg*, *2 kg*, *5 kg*,
- waży na wadze szalkowej towary, odsypuje, dosypuje, doprowadza wagę do równowagi,
- potrafi posługiwać się pojęciem *dekagram*,
- zna podstawową jednostkę pojemności *litr*,
- odmierza ilości płynów naczyniami i używa określeń *litr*, *pół litra*, *ćwierć litra*,
- wykonuje proste obliczenia w których występują pełne litry,
- odczytuje i zapisuje temperaturę,
- potrafi odczytać wskazania termometru,
- zna nazwy i kolejność dni tygodnia, nazwy miesięcy, pór roku – poda liczbę dni w danym miesiącu; potrafi zapisać i odczytać daty,
- wykona proste obliczenia kalendarzowe,
- określa czas zegarowy – potrafi odczytać wskazania czasu na różnych zegarach,
- zna jednostki czasu zegarowego: *dość*, *godzina*, *minuta*, *kwadrans*,
- zna sposoby zapisywania czasu zegarowego za pomocą godzin i minut w systemie dwunasto- i dwudziestoczworgodzinny,
- wykonuje proste obliczenia zegarowe.

Edukacja społeczna

Dziecko jako jednostka społeczna:

- dostrzega swoje indywidualności w sferze: fizycznej, zmysłowej, emocjonalnej i intelektualnej,
- odróżnia dobro od zła; stara się być sprawiedliwym i prawdomównym,
- szanuje odmiennosć każdego człowieka,
- rozumie, że ludzie mają te same prawa niezależnie od wyglądu czy koloru skóry,

- odkrywa swoje możliwości w toku działania – nazywa obszar działania, w którym dziecko czuje że jest dobre lub najlepsze z całego zespołu wie, jak zachować się w stosunku do dorosłych i rówieśników (stosuje formy grzecznościowe),
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi; jest chętny do pomocy,
- zna zawody, jakie wykonują dorośli w jego otoczeniu,
- potrafi opowiedzieć o pracy ludzi w poznanych zawodach; wie, czym zajmują się osoby pracujące w danym zawodzie,
- wie, że każda praca jest ważna i potrzebna; wie, że należy szanować pracę każdego człowieka.

Dziecko jako członek rodziny:

- rozumie pojęcia: rodzina, rodzice, dziecko, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki,
- identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami,
- tworzy życzliwe więzi rodzinne, pamięta o uroczystościach rodzinnych i składaniu życzeń,
- podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia,
- rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosowywać swe oczekiwania,
- dostrzega i rozumie potrzeby członków rodziny,
- pomaga potrzebującym.

Dziecko jako członek społeczności szkolnej:

- zna i respektuje prawa i obowiązki ucznia, w tym zasady bycia dobrym kolegą; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach, na miarę swych możliwości,
- wie, jak zachować się w klasie, bibliotece, szkolnej świetlicy i szatni,
- szanuje dobro wspólne,
- umie korzystać z różnych źródeł informacji i wie jak uczą się dzieci w innych krajach;
- zastanawia się nad mocnymi i słabymi cechami swojego charakteru, dokonuje samooceny swojego zachowania,
- rozbudza swoją ciekawość i cierpliwość w dochodzeniu do wiedzy,
- stara się o utrzymanie przyjaznej atmosfery z innymi dziećmi w klasie,
- przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem,
- dzieli radości innych, gratuluje koleżankom, kolegom wygranej,
- unika krzyku kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami,
- pomaga nauczycielowi w wykonywaniu pomocy dydaktycznych, sumiennie pełni dyżury w klasie, szanuje podręczniki i przybory szkolne,
- szanuje cudzą własność i wytwory pracy kolegów i koleżanek, szanuje tajemnice korespondencji (SMS, e-mail, list).

Orientacja w czasie historycznym i wiedza o kraju ojczystym

- rozumie pojęcia: miejscowość, województwo, kraj,
- zna nazwy kilku miast i wsi położonych najbliżej swojej miejscowości,
- potrafi określić krajobraz swojej okolicy,
- określa swą przynależność narodową,
- zna nazwy kolejnych stolic Polski, polskie legendy oraz rocznice ważniejszych wydarzeń historycznych,
- zna symbole narodowe (nazwę kraju, barwy narodowe, hymn, godło),
- zdobywa wiedzę o przynależności kraju do Unii Europejskiej i zna nazwy wybranych krajów należących do Unii Europejskiej,
- rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej,
- zdobywa informacje o życiu wielkich Polaków, z których jesteśmy dumni.

Edukacja przyrodnicza

Rozumienie środowiska przyrodniczego:

- przeprowadza proste doświadczenia przyrodnicze,
- potrafi obserwować i wiązać przyczynę ze skutkiem,
- wyciąga wnioski z prowadzonych obserwacji,
- zna nazwy poszczególnych pór roku, potrafi je scharakteryzować,

- potrafi opisać życie roślin i zwierząt w poznanych ekosystemach: w lesie, na polu na łące, w ogrodzie, w sadzie, nad wodą, w parku,
- rozpoznaje drzewa, krzewy i rośliny zielne rosnące w parku, wokół szkoły, wokół domu, w lesie, na łące, na polu,
- zna nazwy chwastów (oset, pokrzywa, perz, skrzyp) i uzasadnia dlaczego należy je usuwać,
- zna czynniki warunkujące rozwój roślin,
- umie pielęgnować rośliny ozdobne,
- poznaje nazwy roślin chronionych,
- potrafi wymienić nadziemne i podziemne części roślin,
- dostrzega związek między warunkami życia a rozwojem rośliny,
- zna nazwy niektórych owoców, drzew i krzewów uprawianych w sadach,
- zna nazwy wybranych warzyw uprawianych w Polsce oraz niektóre sposoby przechowywania i przetwarzania warzyw i owoców,
- potrafi wymienić nazwy niektórych zwierząt żyjących w ogrodzie, w parku, w lesie, na polu, na łące, w wodzie,
- zna nazwy szkodników roślin: mszyce, pędraki, ślimaki,
- zna nazwy zwierząt pożytecznych: biedronki, żaby, jeże,
- zna zwierzęta domowe hodowane przez człowieka (pies kot, papuga, chomik) i wymienia rasy psów i kotów oraz zwierzęta hodowane w gospodarstwie wiejskim,
- wie, jak opiekować się zwierzętami, zna obowiązki hodowcy,
- umie wymienić nazwy zwierząt hodowanych w Polsce,
- systematycznie sprawuje opiekę nad hodowlami założonymi w klasie, hoduje rzeżuchę, pietruszkę, szczypior,
- określa znaczenie pokrywy śnieżnej dla roślin i zwierząt oraz zmiany w wyglądzie zwierząt zimą (gęstnienie sierści, zmiana jej koloru),
- rozumie konieczność systematycznego dokarmiania zwierząt zimą i rozpoznaje ptaki gromadzące się przy dokarmianiu (sikora, kruk, wrona, wróbel, sroka, gil)
- zna nazwy zwierząt żyjących w różnych częściach świata oraz w ogrodach zoologicznych,
- obserwuje życie roślin i zwierząt żyjących w środowisku wodnym (obserwuje akwarium, ewentualnie założenie akwarium).

Funkcje życiowe człowieka – ochrona zdrowia, bezpieczeństwo, odpoczynek:

- nazywa i wskazuje części ciała,
- dba o zdrowy i schludny wygląd,
- dba o właściwe odżywianie, zna sposoby zabezpieczania pokarmów przed zepsuciem, zna szkodliwe dla zdrowia produkty (przeterminowane przetwory, niedojrzałe owoce, trujące grzyby i trujące rośliny),
- zna zasady kulturalnego zachowania podczas spożywania posiłków,
- rozumie konieczność częstego mycia rąk w ciągu dnia,
- wyrabia nawyk higieny jamy ustnej, dba o czystość paznokci i włosów,
- prawidłowo korzysta z przyborów do mycia i urządzeń sanitarnych,
- dba o utrzymanie porządku wokół siebie,
- bezwarunkowo przestrzega zasad bezpieczeństwa w klasie i szkole,
- rozumie zakaz prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu podczas zabaw, na przerwach, na zajęciach wychowania fizycznego i technicznego,
- przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych,
- rozumie zakaz zbliżania się do nieznanymi zwierząt,
- rozumie potrzeby zachowania ostrożności w kontaktach z osobami dorosłymi oraz w sieci,
- świadomie przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych,
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę możliwości),
- potrafi zawiadomić dorosłych o wypadku,
- zna ogólnopolskie numery alarmowe,
- rozumie znaczenie ruchu dla rozwoju organizmu,
- potrafi realizować swoje zainteresowania i pasję,
- zachowuje odpowiednią postawę podczas pracy i zabaw.

Rozumienie przestrzeni geograficznej:

- wie, jakie znaczenie dla życia ludzi, zwierząt i roślin ma powietrze, woda, słońce,
- wie, jakie bogactwa naturalne kryje w swoim wnętrzu ziemia; wie jak powstały złoża węgla i soli,
- rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego przez człowieka,
- zna stany skupienia wody,
- wie, na czym polega krążenie wody w przyrodzie,
- zna rodzaje zbiorników wodnych,
- wie, jak człowiek wykorzystuje wodę,
- wie, jakie są elementy pogody,
- potrafi w znanej sobie okolicy wskazać ywane sobie obiekty, zabytki, rezerваты przyrody, skanseny,
- umie wskazać główne kierunki na mapie Polski, odczytać legendę i podstawowe znaki kartograficzne,
- potrafi wskazać na mapie granice Polski, główne miasta i rzeki w Polsce,
- umie się odpowiednio ubrać w zależności od pory roku i komunikatu o pogodzie,
- wie, że Ziemia jest jedną z ośmiu planet krążących wokół Słońca, interesuje się wyprawami w kosmos,
- dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie,
- rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego,
- rozumie, jakie zagrożenia niosą ze sobą takie zjawiska, jak: burza, huragan, śnieżycy, lawina; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.

Edukacja plastyczna

Percepcja sztuki – odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie informacji

- zna kształty *wypukły, wklęsły, owalny, spiczasty, wydłużony sercowaty*,
- zna rodzaje faktur *puszysta, miękka, gładka, kosmata* – łączy faktury podobne i kontrastowe,
- stopniuje wielkości składowe, np. większy od..., ale mniejszy od..., największy, najmniejszy
- potrafi usytuować obiekty w przestrzeni, np. na środku kartki, na dole, na prawo od..., na lewo od...
- rozróżnia barwy *biała, czarna, szara, czerwona, niebieskoszara, zielonoszara*, barwy ciepłe *różowa, czerwona, pomarańczowa*, barwy zimne *niebieska, zielona, niebieskoszara, zielonoszara*,
- potrafi wyróżnić rytmy: miarowość kształtu, barwy, oddalenia,
- ogląda dzieła sztuki i określa atmosferę dzieła *ruch, niepokój, cisza, spokój*, wskazuje znaczenie kolorystyki w obrazie.

Ekspresja sztuki – tworzenie wypowiedzi

- wypowiada się w wybranych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura,
- ilustruje sceny i sytuacje realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką, korzysta z narzędzi multimedialnych,
- rysuje z wyobraźni, z pamięci, z pokazu,
- rysuje ołówkiem, kredkami świecowymi, patykami na podkładzie z klejówki, stosuje lawowanie tuszem, rysowanie świecą lub kredą na czarnym tle,
- wyróżnia cechy postaci ludzkiej, zwierzęcej, roślin oraz przedmiotów,
- projektuje i wykonuje elementy scenografii, kukielki, maski do przedstawień, inscenizacji,
- wie, że linia jest elementem każdego dzieła plastycznego, zna jej rolę w rysunku i malarstwie,
- obrysowuje linią szablony, zakreskuje powierzchnie konturów,
- rysuje sceny związane z własnymi przeżyciami lub obiekty z otoczenia,
- przedstawia ruch za pomocą kreski,
- tworzy abstrakcyjne układy za pomocą linii,
- maluje z użyciem pędzla szcetinowego płaskiego i farb kryjących (plakatówki, tempery, farby klejowe),
- maluje barwne plamy i dostrzega kształty, tworzy symetrie poprzez składanie kartki,
- wykonuje prace plastyczne na określony temat, z wyobraźni, na podstawie przeżyć doświadczeń, obserwacji, treści utworów literackich, teatralnych, muzycznych itd.,
- posługuje się plamą jako środkiem wypowiedzi plastycznej,
- zna barwy podstawowe i pochodne,

- tworzy różne kombinacje kolorów; wie, jak łączyć barwy, by otrzymać dużą gamę kolorów,
- nazywa faktury materiałów wykorzystywanych w swoich pracach,
- zagospodarowuje całą kartkę papieru,
- zachowuje proporcje postaci, przedmiotów, obiektów,
- potrafi przedstawić środkami plastycznymi ciekawy układ kompozycyjny,
- zna niektóre techniki malarskie i potrafi się nimi posłużyć (malowanie, rysowanie, wydzieranie, wycinanie itp.),
- modeluje w plastelinie, masie solnej,
- lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny,
- konstruuje rzeźby i płaskorzeźby z materiałów przyrodniczych, śniegu,
- rzeźbi w glinie, mydle
- zna niektóre właściwości materiałów (papierniczych, tekstylnych, metalowych, plastikowych) wykorzystywanych w pracach,
- składa, zgina, formuje papier (origami),
- projektuje różne formy użytkowe na potrzeby swoje, kolegów oraz upominki,
- wykonuje proste rekwizyty, np. lalkę, pacynkę, kukiełkę, maskotkę, ubiory dla lalek.

Recepcja sztuki – analiza i interpretacja wytworów kultury

- zna dziedziny sztuk plastycznych oraz ich wykonawców i dzieł:
 - architektura – architekt – rysunek projektu, makieta,
 - malarstwo – malarz – obraz,
 - rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba,
 - scenografia – scenograf – dekoracja sceny, kostium aktora,
- rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki (architekturę, malarstwo, rzeźbę, grafikę).

Edukacja techniczna

Uczeń zna środowisko techniczne:

- orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („Jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
- rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli,
- określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie),

Realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:

- przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze oraz narzędzia,
- rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej.

Posiada umiejętności:

- odmierzania potrzebnej ilości materiału,
- cięcia papieru, tektury itp.,
- montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z różnych instrukcji i schematów rysunkowych (np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele samochodów, samolotów, statków),
- w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów.

Dbą o bezpieczeństwo własne i innych:

- utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy,
- właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,
- wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzysta ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

Edukacja muzyczna:

W zakresie odbioru muzyki zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:

- śpiewa w zespole piosenki z słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym, śpiewa z pamięci hymn narodowy,
- gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty),
- realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje),
- tańczy podstawowe kroki,
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),
- aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy; rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo, zespołowo, na chór i orkiestrę; rozpoznaje podstawowe formy muzyczne –AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części).

W zakresie tworzenia muzyki:

- tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- wydobywa dźwięki z przedmiotów klocków, butelek plastikowych, papieru, folii.
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- akompaniuje do śpiewu stosuje gesty dźwiękotwórcze, np. klaskanie, tupanie, pstrykanie, uderzanie o uda,
- gra na instrumentach perkusyjnych niemethodycznych – grzechotce, bębenku, trójkącie, tamburynie, kołatce, kastanietach,
- wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją
- wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków muzyki
- korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie, fleciku polskim.

Etyka

- rozumie podstawowe pojęcia etyki *uczciwość, szczęście, współdziałanie, cierpliwość,*
- jest uczciwy, mówi prawdę,
- jest odważny w przyznawaniu się do popełniania określonego czynu,
- szanuje cudzą własność,
- wie, że człowiek uczciwy nie zabiera cudzych rzeczy, a znalezione oddaje właścicielowi,
- przeżywa radości z innymi w grupie,
- rozumie szczęście jako wewnętrzne doznawanie radości,
- spokojnie reaguje na stres i porażkę,
- przestrzega obowiązujących reguł w nauce i zabawie,
- potrafi kulturalnie porozumiewać się z członkami zespołu podczas pracy w grupie,
- wie, że współdziałanie jest ważne w realizacji wspólnych celów,
- cierpliwie czeka na swoją kolej, nagrodę,
- szanuje godność każdej osoby ludzkiej,
- uwzględnia dobro innych osób,
- naśladowuje pozytywne zachowania bohaterów literackich,
- uczciwie postępuje w relacjach z rówieśnikami,
- potrafi zgodnie współpracować w zespole koleżeńskim.

Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Uczeń kończący klasę II:

- potrafi prawidłowo przyjąć pozycje wyjściowe do ćwiczeń: postawę zasadniczą, stanie jednonóż, siady (skrzyżny, klęczny, prosty, rozkroczny, skulny), klęki (prosty, podparty), leżenie (przodem, tyłem, przewrotne, przerzutne), podpory (przodem, tyłem), przysiad,
- rozumie i prawidłowo wykonuje ustawienie w rozsypce, w szeregu, w dwuszeregu, w rzędzie, w dwurzędzie, na obwodzie koła,
- potrafi maszerować w parach i rzędem,
- potrafi prawidłowo powtórzyć ćwiczenia kształtujące bez przyborów,

- w ćwiczeniach z przyborami wykorzystuje przybory typowe i nietypowe zgodnie z ich przeznaczeniem,
- zna ćwiczenia wspierające kształtowanie nawyku prawidłowej postawy ciała,
- przestrzega zasady przyjmowania prawidłowej postawy ciała podczas ćwiczeń, zabawy i pracy,
- potrafi wykonać skok w dal z miejsca i sposobem naturalnym, skoki nad niskimi przeszkodami oraz skoki przez skakankę,
- wspina się na drabinki i inne niskie przeszkody,
- potrafi przejść po listwie odwróconej ławeczki gimnastycznej, wykonując dodatkowe ćwiczenie (np. przysiad, obrót, skłon),
- pokonuje naturalne tory przeszkód oraz tworzone według pomysłów nauczyciela,
- przestrzega zasad bezpiecznej zabawy w różnych warunkach: w szkole, w domu, na placu zabaw, na śniegu i lodzie,
- zna zasady bezpiecznego korzystania z przyborów i przyrządów gimnastycznych,
- wybiera bezpieczne miejsce do ćwiczeń oraz zabaw ruchowych na świeżym powietrzu
- zna różne ustawienia do gier i zabaw ruchowych,
- zna reguły poznanych gier i zabaw ruchowych i przestrzega ich,
- zna i przestrzega podstawowych przepisów obowiązujących w minigrach sportowych, rozróżnia piłki przeznaczone do tych gier (minisiatkówki, minikoszykówki, minipiłki nożnej),
- potrafi wykonać podanie i chwyt piłki oburącz oraz jednorącz w marszu i biegu ze zmianą kierunku ruchu,
- potrafi wykonać improwizację ruchową przy muzyce,
- zna i przestrzega zasad kulturalnego zachowania się w czasie zabaw tanecznych,
- wie, jak zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki podczas rywalizacji indywidualnej i zespołowej,
- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego,
- zna zasady bezpiecznych zabaw,
- z na zabawy, które można organizować w różnych porach roku,
- wie, jak bezpiecznie wypoczywać w lesie, w górach, nad wodą, na wsi,
- rozumie potrzebę aktywnego wypoczynku.

Edukacja informatyczna

- umie obsługiwać komputer,
- posługuje się myszą i klawiaturą,
- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego,
- posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania,
- zna podstawowe elementy programu komputerowego - początek, koniec programu, polecenia krok w prawo, krok w lewo, pętla poleceń,
- układa polecenia w programowaniu,
- wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur,
- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu,
- ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu.

Wymagania edukacyjne ucznia po ukończeniu klasy 3

Edukacja polonistyczna

Uczeń kończący klasę III:

Korzysta z informacji:

- uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,
- czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym,
- zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać.

Analizuje i interpretuje teksty kultury:

- przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi, w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,
- czyta teksty i recytuje wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji,
- ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat,
- pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych.

Tworzy wypowiedzi:

- w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
- dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
- dba o kulturę wypowiedziania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym;
- stosuje formuły grzecznościowe,
- dostrzega różnicę pomiędzy literą a głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście, pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii),
- dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną,
- przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu; w miarę swoich możliwości
- samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe.

Edukacja muzyczna

Uczeń kończący klasę III:

W zakresie odbioru muzyki zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:

- śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym);
- śpiewa z pamięci hymn narodowy,
- gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty),
- realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne;
- reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje),
- tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego,
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),
- aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy: rozróżnia i wyraża środkami

pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo i zespołowo, dzieli na chór i orkiestrę; orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas oraz w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja),

- rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części).

W zakresie tworzenia muzyki:

- tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

Edukacja plastyczna

Uczeń kończący klasę III:

W zakresie percepcji sztuki:

- określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym,
- uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz,

- korzysta z przekazów medialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).

W zakresie ekspresji przez sztukę:

- podejmuje działalność twórczą posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak: kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne),
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych).

W zakresie recepcji sztuki:

- rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka, jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne (posługując się elementarnymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej).

Edukacja społeczna

Uczeń kończący klasę III:

- odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym,
- identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia,
- rozumie co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania,
- wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe),
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania,
- jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku,
- jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.,
- wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa,
- zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je,
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach,
- zna najbliższą okolicę licea, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie w jakim regionie mieszka,
- uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność,
- zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, której mieszka, dla Polski i świata,
- wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz,
- zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie,
- zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.

Edukacja przyrodnicza

Uczeń kończący klasę III:

- obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem
- opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, łące i zbiornikach wodnych,
- nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego,
- wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne,
- wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku,

- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo),
- zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin,
- wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,
- znaczenie powietrza i wody dla życia,
- znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny),
- nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek),
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń stomatologa i lekarza,
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź, itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.

Edukacja matematyczna

Uczeń kończący klasę III:

- liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000,
- zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000,
- porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$);
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych), sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania,
- podaje z pamięci iloczyn w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia,
- rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę),
- rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego),
- wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności,
- mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr,
- wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar (bez zamiany jednostek i wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych),
- używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry),
- waży przedmioty, używając określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram,
- wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek i bez wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych),
- odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra,
- odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera),
- odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII,
- podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy,
- porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych,
- odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfr i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta;
- wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny),
- rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie),
- rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach),
- rysuje drugą połowę figury symetrycznej; rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu; kontynuuje regularność w prostych motywach (np. szlaczki, rozety).

Zajęcia komputerowe

Uczeń kończący klasę III

Umie obsługiwać komputer:

- posługuje się myszą i klawiaturą,
- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego,
- posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania; korzysta z opcji w programach,
- wyszukuje i korzysta z informacji,
- przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły),
- dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie,
- odtwarza animacje i prezentacje multimedialne,
- wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania,
- wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur,
- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów,
- wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręza kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne,
- ma wiadomość o niebezpieczeństwach wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,
- stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

Zajęcia techniczne

Uczeń kończący klasę III:

Zna środowisko techniczne na tyle, że:

- orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
- rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy),
- orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa),
- określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu),
- realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:
- przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,
- rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej,
- posiada umiejętności: odmierzania potrzebnej ilości materiału, cięcia papieru, tektury itp. schematów rysunkowych, np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele samochodów, samolotów i statków,

Dbą o bezpieczeństwo własne i innych:

- utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy,
- właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,
- wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Uczeń kończący klasę III:

W zakresie sprawności fizycznej:

- realizuje marszobiegi trwające co najmniej 15 minut,
- umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa,
- w zakresie treningu zdrowotnego,
- przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
- skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jedno- i obunóż nad niskimi przeszkodami,
- wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie;
- posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija i prowadzi ją,
- jeździ np. na rowerze, wrotkach; przestrzega zasad poruszania się po drogach,
- bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,

- wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami w miarę swoich możliwości,
- dba o higienę osobistą i czystość odzieży,
- wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna,
- wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem,
- dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole,
- przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
- potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

- dotyczy głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania
- nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną
- nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych
- nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego
- każdy uczeń posiadający ocenę PPP o dysfunkcji jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami.

1. Uczniowie o inteligencji niższej niż przeciętna

Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
EDUKACJA POLONISTYCZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • słabe oceny pomimo starań i wysiłków ucznia • trudności w czytaniu i pisaniu (trudności z kojarzeniem określonych dźwięków - głosek, z odpowiadającymi im symbolami –literami) • trudności w rozumieniu czytanych treści • trudności w samodzielnym wypowiadaniu się, formułowaniu wniosków i sądów, w uogólnianiu, myśleniu symbolicznym • niski poziom rozwoju słowno - pojęciowego • ubogie słownictwo, wadliwa struktura gramatyczna wypowiedzi ustnych i pisemnych • słabsza sprawność manualna (rysunki, pismo mają niski poziom graficzny) • słaba umiejętność stosowania konwencjonalnych sposobów zapamiętywania • duże problemy z przywoływaniem z pamięci odległych partii materiału (słaba pamięć długotrwała, operacyjna) • trudności z selekcją i wychwyceniem myśli przewodniej w długich tekstach • wolne tempo procesów umysłowych i działania 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań • dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie • wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury • wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, ruchomy alfabet • odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego • formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady • częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień • zajęcia w ramach zespołu dydaktyczno-wyrównawczego, gdzie szczególnie u młodszych dzieci należy oprócz wyjaśniania bieżących zagadnień programowych usprawniać funkcje poznawcze (procesy intelektualne i percepcyjne) • należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach • dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie, gdyż dzieci te często nie nadążają za klasą • przeznaczyć większą ilość czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

EDUKACJA MATEMATYCZNA	
<ul style="list-style-type: none"> • trudności z wykonywaniem bardziej złożonych działań • trudność z pamięciowym przyswajaniem i/lub odtwarzaniem z pamięci wyuczonych treści • problem z rozumieniem treści zadań • potrzeba większej ilości czasu na zrozumienie i wykonanie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • częste odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady pogłębienia • omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej) • podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części) • wydłużanie czasu na wykonanie zadania • podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnienie, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania • zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać • potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.
EDUKACJA PRZYRODNICZA	
<ul style="list-style-type: none"> • trudność w selekcji i wybraniu najważniejszych treści (tendencja do pamięciowego uczenia się wszystkiego po kolei) • problem z zapamiętywaniem dat, nazwisk, nazw, miejscowości • nieumiejętność przekrojowego wiązania faktów i informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi), podobnie postępować przy powtórkach • pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie)
EDUKACJA MUZYCZNA, PLASTYCZNA, TECHNICZNA, WYCHOWANIE FIZYCZNE	
<ul style="list-style-type: none"> • niezdolność ruchowa i trudności w wykonywaniu niektórych ćwiczeń (potrzeba dłuższego treningu, aby opanować dane ćwiczenie, rzucanie do celu itp.) • trudności w zrozumieniu zasad i reguł różnych gier • obniżony poziom prac plastycznych i technicznych (słabsza własna inwencja twórcza, wyobraźnia) • trudność w zapisywaniu i odczytywaniu nut 	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie większej ilości ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność (w razie potrzeby zwolnienie z wykonania ćwiczeń przerastających możliwości ruchowe ucznia) • wielokrotne tłumaczenie i wyjaśnianie zasad i reguł gier sportowych • podpowiadanie tematu pracy plastycznej czy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu • pozwalanie na korzystanie ze śpiewników, wzorów, zapisów nutowych • liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia • w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy

2. Uczniowie słabo widzący

Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • mylenie liter o podobnych kształtach • mylenie wyrazów o podobnej strukturze • przestawianie liter • nieprawidłowa technika czytania • brak rozumienia tekstu w całości • wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania. • problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter) • możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo – ruchową. • możliwe popełnianie wielu błędów: przestawianie, mylenie, opuszczanie liter, błędy ortograficzne, złe rozplanowanie stron w zeszytach. 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność) • udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej • podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska • zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań) • umożliwienie dziecku korzystania z kaset z nagraniami lektur szkolnych • w geometrii należy wprowadzać uproszczone konstrukcje z ograniczoną do koniecznych liczb linii pomocniczych i konstrukcje geometryczne wykonywać na kartkach większego formatu niż zwykła kartka papieru • częste zadawanie pytania- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

Uczniowie słabo słyszący

Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • dziecko sprawia wrażenie nie uważającego lub śniącego na jawie, może nie słyszeć instrukcji nauczyciela • jest niechętnie angażowaniu się w działania klasowe, obawia się porażki, ponieważ ma kłopoty z rozumieniem • może reagować niewłaściwie w sytuacjach zabawowych (nie rozumie zasad gry lub intencji innych osób) • reaguje nietypowo na ustne instrukcje • może mieć zaburzenia mowy, mały zasób słów i pojęć • słabo czyta • często myli głoski dźwięczne i bezdźwięczne, nie różnicuje głosek z trzech szeregów s-z-c- dz, sz-ż-cz-dź, ś-ź-ć-dź (np. zamiast „z” dziecko może napisać każdą inną literę s, ż, sz) • zamienia i gubi litery, pomija części wyrazów, myli końcówki – co powoduje zmianę treści znaczenia wyrazów, czasem pisze bezsensowne zlepki liter – w przypadku niezrozumienia ich znaczenia • duże trudności sprawia dziecku poprawna pisownia, opanowanie gramatyki, składni i ćwiczenia stylistyczne • nie jest on w stanie samodzielnie czytać i zrozumieć treści obszernych lektur szkolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1,5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust; należy też, umożliwić dziecku odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi • nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust • należy mówić do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji • trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia dziecku rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie (takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi, ponieważ są wzmacniane przez aparat)

- nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszające, a w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa (można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce)
 - dziecko z wadą słuchu ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać nauczyciela - co wymaga obserwacji jego twarzy jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie, często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych uczniów w klasie
 - dziecko niedosłyszające powinno siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
 - w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów, dat itp.)
 - można przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane na zajęciach np. kolejność wykonywanych ćwiczeń itp.
 - konieczne jest aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy
 - nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do dziecka niesłyszającego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu
 - z uwagi na wolne tempo czytania, dziecko potrzebuje więcej czasu na przeczytanie całej książki ,dlatego z pomocą rodziców czyta całą lekturę lub tylko wskazany rozdział; dla ułatwienia zrozumienia treści nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które dziecko powinno przygotować odpowiedzi – czytając wcześniej lekturę
 - dziecko czytając lekturę, krótkie opowiadanie – może założyć swój słowniczek niezrozumiałych zwrotów
- pisanie ze słuchu jest najtrudniejszą formą pisania, a szczególnie dla dziecka z zaburzonym słuchem i nieprawidłową wymową, dlatego też należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań, wcześniej z dzieckiem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo; jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszającemu duże trudności można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu.

	<p>Mogą to być ćwiczenia polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układaniu zdania z podanej rozsypani wyrazowej do treści obrazka - przepisywaniu zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami - porządkowaniu loteryjki gramatyczno - ortograficznej z utrwaleniem znanych zasad pisowni i zwrotów gramatycznych - dobieraniem odpowiednich wyrazów, uwzględniając ich rodzaj, osobę, liczbę <ul style="list-style-type: none"> • przy ocenie prac pisemnych dziecka nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy; błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z dzieckiem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej oraz ukierunkowania rodziców do dalszej pracy w domu; błędy w pisowni należy oceniać opisowo, udzielając dziecku wskazówek • uczeń niedosłyszący jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte w programie nauczania ale wymaga to od niego znacznie więcej czasu i wkładu pracy, w porównaniu z uczniem słyszącym; przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).
--	--

Specyficzne trudności w uczeniu się

Ogólne wskazania do pracy z uczniem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

Nauczyciel powinien dostosować metody i formy pracy z dzieckiem do jego możliwości, uwarunkowanych dysfunkcjami czy sytuacją społeczną. Wiąże się to na przykład z następującymi działaniami:

- dostosowaniem sposobu komunikowania się z uczniem
- zachowaniem właściwego dystansu
- wydłużeniem czasu pracy
- zmianą form aktywności
- dzieleniem materiału nauczania na mniejsze partie, zmniejszeniem liczby zadań do wykonania
- zwiększeniem liczby ćwiczeń i powtórzeń materiału
- częstym odwoływaniem się do konkretnego
- stosowaniem metody pogłębienia – umożliwieniem poznawania wielozmysłowego
- dostosowaniem liczby bodźców związanych z procesem nauczania
- zastosowaniem dodatkowych środków dydaktycznych i środków technicznych
- zapewnieniem uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwości korzystania z nauki języków obcych na miarę jego potrzeb i możliwości
- stosowaniem zróżnicowanych kart zadań do samodzielnego rozwiązania
- powtarzaniem reguł obowiązujących w klasie oraz jasnym wyznaczeniem granic i egzekwowaniem ich przestrzegania.

EDUKACJA POLONISTYCZNA	
Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • trudności w opanowaniu techniki czytania tj.: głoskowanie, sylabizowanie, przekręcanie wyrazów, domyślanie się, wolne lub nierówne tempo, pauzy, nie zwracanie uwagi na interpunkcję • niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń, 	<ul style="list-style-type: none"> • nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzać technikę czytania • dawać więcej czasu na czytanie tekstów,

<p>uboższe słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy np.: mylenie z-s, d- t, k-g • błędy w zapisywaniu zmiękczeń, głosek i-j • błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em • opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab • błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych • trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat • trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji, korzystaniu z wykładów, zapamiętywaniu, rozumieniu poleceń złożonych, instrukcji • trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształteml-t-l • mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p,w-m • opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/ • błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci • nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania • wolne tempo pisania, męczliwość ręki • niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia - obniżona czytelność pisma • nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki 	<p>poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów • czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z książek ”mówionych” • raczej nie angażować do konkursów czytania • uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu • częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą, oceniać poprawność i sposób wykonania prac • dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci • dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie • błędów nie omawiać wobec całej klasy • w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) • pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów • nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach • podać uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wyводу, treść, styl, kompozycja itd.) • dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek • przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie • pozwalać na wykonywanie prac na komputerze • usprawniać zaburzone funkcje - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
<p>EDUKACJA MATEMATYCZNA</p>	
<p>Symptomy trudności</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieprawidłowe odczytywanie treści zadań tekstowych • niepełne rozumienie treści zadań, poleceń • trudności z wykonywaniem działań w pamięci, bez pomocy kartki • problemy z zapamiętywaniem reguł, definicji, tabliczki mnożenia • problemy z opanowaniem terminologii (np. nazw, symboli) • błędne zapisywanie i odczytywanie liczb wielocyfrowych 	<p>Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • naukę tabliczki mnożenia, definicji, reguł, wzorów, symboli rozłożyć w czasie, często przypominać i utrwalać • nie wrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany • w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek • w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań • można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania • uwzględniać trudności związane z myleniem znaków

<ul style="list-style-type: none"> • przestawianie cyfr (np.56-65) • nieprawidłowa organizacja przestrzenna zapisu działań matematycznych • mylenie znaków działań, odwrotne zapisywanie znaków nierówności • nieprawidłowe wykonywanie wykresów • trudności z zadaniami angażującymi wyobraźnię przestrzenną w geometrii niski poziom graficzny wykresów i rysunków 	<p>działań, przestawianiem cyfr itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • materiał sprawiający trudność dłużej utrwałać, dzielić na mniejsze porcje • oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych <p>oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji</p>
---	---

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • trudności z zapamiętywaniem nazw geograficznych, terminologii z przyrody itp. • trudności z czytaniem map geograficznych • trudności z orientacją w czasie i w przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni itp.) • problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, dat • w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać • częściej powtarzać i utrzymywać materiał • podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie • wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania • zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia • odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe

EDUKACJA MUZYCZNA, PLASTYCZNA, TECHNICZNA, WYCHOWANIE FIZYCZNE

Symptomy trudności	Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • trudności z czytaniem nut, odtwarzaniem rytmu, śpiewaniem, tańczeniem • trudności z rysowaniem (rysunek schematyczny, uproszczony) i organizacją przestrzenną prac plastycznych • obniżony poziom wykonania prac plastycznych i technicznych (dobra własna inwencja twórcza i wyobraźnia) • mylenie prawej i lewej strony • trudności z opanowaniem układów gimnastycznych (sekwencje ruchowe zorganizowane w czasie i przestrzeni) • trudności w bieganiu, ćwiczeniach równoważnych • trudności w opanowaniu gier wymagających użycia piłki (siatkówka, koszykówka, itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • zawsze uwzględniać trudności ucznia • w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie • dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania małymi krokami • nie zmuszać na siłę do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność • dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu • nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy • podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęć, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp. • włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę

3. Uczniowie z Autyzmem i zespołem Aspergera

UCZNIOWIE Z AUTYZMEM	
Symptomy trudności	Sposoby postępowania i formy pomocy
<ul style="list-style-type: none"> nie nawiązuje kontaktu uczuciowego emocjonalnego z otoczeniem, odmawia współpracy zwykle nie próbuje się porozumiewać z innymi ludźmi, żyje jakby „obok”, we własnym świecie, jeżeli porozumiewa się – często ma własny język nie lubi dotyku, przytulania zachowuje się w sposób sztywny stereotypowy, ma ulubione zabawy, specyficzne zainteresowania i tylko zgodnie z nimi chce spędzać czas, nie lubi zmian 	<ul style="list-style-type: none"> „podążanie za” holding terapia behawioralna dostosować formy i metody pracy do specyfiki funkcjonowania dziecka
UCZNIOWIE Z ZESPOŁEM ASPERGERA	
Symptomy trudności	Sposoby postępowania i formy pomocy
<ul style="list-style-type: none"> obsesyjne zainteresowania trudności w akceptowaniu zmian trudności z mową i zapamiętywaniem słów zaburzenia interakcji społecznych niezgrabność ruchową, problemy z zadaniami manualnymi zaburzenia integracji sensorycznej (nadwrażliwość na różnego rodzaju bodźce) 	<ul style="list-style-type: none"> starać się podnosić samoocenę dziecka w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości, efektywności pracy i możliwości osiągnięcia sukcesu włączać wszelkie metody aktywizujące na lekcjach, omawiać na bieżąco wszystkie problemy natury wychowawczej kryteria oceny dziecka nie powinny odbiegać od oceny jego zdrowych rówieśników, gdyż zazwyczaj ma normę intelektualną, a ponadto posiada szczególne uzdolnienia w ramach przedmiotów, które go interesują bazować na mocnych stronach ucznia, a rozwijać słabsze, a także bardzo dbać o sferę emocjonalno-motywacyjną ucznia ocenę z zachowania wystawiać mając na uwadze specyfikę Zespołu Aspergera wspierać zainteresowania i uzdolnienia ucznia, dawać możliwość wykazania się na forum klasy planować pracę z dzieckiem oraz opanowywać niepokój w szkolnym chaosie.

4. Uczniowie z ADHD

Symptomy trudności	Sposoby postępowania i formy pomocy
<ul style="list-style-type: none"> nie są w stanie skoncentrować się na szczegółach podczas zajęć lub w czasie wykonywanej pracy mają trudności z utrzymaniem uwagi na zadaniach często nie stosują się do podawanych kolejno instrukcji i mają kłopoty z dokończeniem zadań często mają trudności ze zorganizowaniem sobie pracy często gubią rzeczy niezbędne do pracy łatwo rozpraszają się pod wpływem zewnętrznych bodźców często chodzą po pomieszczeniu lub wspinają się na meble w sytuacjach, gdy jest to zachowanie niewłaściwe 	<ul style="list-style-type: none"> organizować środowisko zewnętrzne (porządek, ograniczenie bodźców) stosować wzmocnienia (pochwała, nagroda) ograniczyć stosowanie drastycznych środków wychowawczych (izolacja, „walki słowne”) skutecznie komunikować się (krótkie instrukcje, powtarzanie) wprowadzić rutynę codziennych obowiązków konsekwentnie postępować nawiązywać pozytywne kontakty emocjonalne z uczniem ustalić obowiązujący system norm i zasad.

6. Uczniowie szczególnie uzdolnieni

Sposoby postępowania i formy pomocy:

- dostrzegać uzdolnienia dzieci i zachęcać je do ich rozwijania
- jeżeli uzdolnienia mają charakter wybiórczy można rozwijać je poprzez udział w kołach zainteresowań, indywidualną pracę pod kierunkiem nauczyciela
- zachęcać do udziału w olimpiadach, turniejach, konkursach przedmiotowych
- przydzielać dodatkowe zadania do rozwiązania w czasie lekcji i w domu

7. Uczniowie przewlekle chorzy

Sposoby postępowania i formy pomocy:

- zebrać informacje na temat choroby dziecka i jej wpływu na funkcjonowanie szkolne, dostosować sposoby pracy z dzieckiem i wymagania szkolne na podstawie zaświadczenia lekarskiego i/lub opinii poradni psychologiczno –pedagogicznej
- pomóc w wyrównywaniu zaległości w nauce, wynikających z absencji chorobowej – w formie pomocy koleżeńskiej lub zajęć dydaktyczno –wyrównawczych
- organizować takie formy aktywności i gromadzenia doświadczeń poznawczych, jakie są dla dziecka dostępne, nie wyłączać go pochopnie z zajęć
- uwzględniać w procesie dydaktycznym zmienne samopoczucie i sprawność psychofizyczną dziecka
- w okresie zaostrzenia choroby nie obciążać dziecka dodatkowymi stresami (testami, sprawdzianami), zmniejszać stopień trudności zadań
- wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia
- umożliwić choremu uczniowi jak najpełniejszy wypoczynek w czasie przerwy dbać o prawidłowe relacje z rówieśnikami